

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Hospodaření a rozvoj obcí

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Petr Řehoř, Ph.D.

Autor:

Šárka Šebestová

V Českých Budějovicích

2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Šárka ŠEBESTOVÁ**
Osobní číslo: **E10118**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Hospodaření a rozvoj obcí**
Zadávající katedra: **Katedra řízení**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem bakalářské práce je analyzovat hospodaření tří vybraných obcí Jihočeského kraje, provést jejich komparaci a navrhnout opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu v rozvoji obcí.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury zaměřené na řešené téma,
2. Charakteristika daných obcí,
3. Analýza hospodaření,
4. Komparace vybraných obcí,
5. Návrhy na rozvoj obcí.

Rámcová osnova:

1. Úvod,
2. Literární přehled,
3. Cíl a metodika,
4. Charakteristika vybraných obcí: socioekonomický vývoj,
5. Analýzy a zhodnocení současného stavu,
6. Diskuse (komparace a syntéza údajů), návrhy na zlepšení stávajícího stavu,
7. Závěr,
8. Přehled použité literatury,
9. Přílohy

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **30-50 str.**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

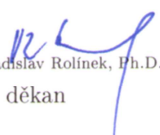
Seznam odborné literatury:

ADAMČÍK, S. Regionální politika a management regionů, obcí a měst. 1. vyd. Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava, 2003. 140 s. ISBN 80-7078-837-2.
BERAN, V., DLASK, P. Management udržitelného rozvoje regionů, sídel a obcí. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. 330 s. ISBN 80-200-1201-X.
MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ORAC. 194 s. ISBN 80-86199-23-1.
PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 378 s. ISBN 80-7261-086-4.
PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Petr Řehoř, Ph.D.**
Katedra řízení

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2013**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studená L.S. 3 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Darja Holátová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. února 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Dne 24. dubna 2013.

.....

Šárka Šebestová

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu Ing. Petru Řehořovi, Ph.D. za jeho odborné rady, pomoc a konzultace, které mi poskytl při zpracování této bakalářské práce. Současně děkuji i starostovi města Kaplice panu Mgr. Pavlu Talířovi, starostovi města Sezimovo Ústí panu Ing. Mgr. Martinu Doležalovi a starostovi města Soběslav panu Ing. Jindřichu Bláhovi za jejich spolupráci.

Obsah

1.	Úvod.....	3
2.	Literární přehled.....	4
2.1.	Obec a její rozvoj	4
2.1.1.	Orgány obcí a jejich činnost.....	5
2.1.2.	Regionální management.....	7
2.2.	Finanční řízení.....	7
2.3.	Rozpočet.....	8
2.3.1.	Rozpočtové zásady.....	10
2.3.2.	Rozpočtový proces	10
2.3.3.	Příjmy a výdaje rozpočtu	11
2.3.4.	Rozpočet územních samosprávných celků.....	13
2.4.	Finanční analýza	14
2.4.1.	Finanční analýza obce	15
2.4.2.	Finanční ukazatele.....	15
3.	Cíl a metodika	19
4.	Charakteristika vybraných obcí: socioekonomický vývoj	21
4.1.	Město Kaplice	21
4.1.1.	Počet obyvatel	21
4.1.2.	Organizační struktura města Kaplice	22
4.2.	Město Sezimovo Ústí	22
4.2.1.	Počet obyvatel	23
4.2.2.	Organizační struktura města Sezimovo Ústí	24
4.3.	Soběslav	24
4.3.1.	Počet obyvatel	24
4.3.2.	Organizační struktura	25
5.	Analýzy a zhodnocení současného stavu	26
5.1.	Analýza příjmů a výdajů	26
5.2.	Finanční analýza měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav	34
5.2.1.	Výpočet ukazatelů.....	34
5.2.2.	Zhodnocení finančních ukazatelů.....	40
5.3.	Dotazníkové šetření.....	42
5.3.1.	Sestavování a schvalování rozpočtu.....	42

5.3.2.	Investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování	42
5.3.3.	Spokojenost s výší rozpočtu.....	42
5.3.4.	Úpravy rozpočtu během rozpočtového období	43
5.3.5.	Využívání úvěrových zdrojů	43
5.3.6.	Čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.....	43
5.3.7.	Hlavní bariéry v oblasti financování.....	43
5.3.8.	Uskutečněné investice.....	43
5.3.9.	Překážky v rozvoji města	44
5.3.10.	Další rozvoj města.....	44
6.	Diskuse (komparace a syntéza údajů), návrhy na zlepšení stávajícího stavu.....	45
7.	Závěr	53
8.	Summary	54
9.	Seznam použité literatury.....	55
10.	Seznam tabulek, obrázků a příloh	58
11.	Přílohy	60

1. Úvod

Tato práce je věnována monitoringu hospodaření tří vybraných obcí Jihočeského kraje České republiky – Kaplice, Sezimova Ústí a Soběslavi v letech 2001, 2006 a 2011. Cílem je zhodnotit hospodaření těchto měst, porovnat výsledky a navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení stávajícího stavu.

Hospodaření územních samosprávných celků se dotýká každého člověka, protože každý je příslušníkem nějakého územního samosprávného celku. Navíc jsou veřejné výdaje financovány z prostředků, které lidé odvádějí státu či obcím na daních a jiných poplatcích. Každý má pochopitelně právo na informace, kam a z jakého důvodu plynou peníze a v jaké výši. Problém je, že o tom lidé buď neví, nebo je to zkrátka nezajímá.

Občas se dokonce ve veřejných sdělovacích prostředcích objeví zpráva, že je nějaká obec předlužená, nemá na úhradu svých závazků a musí rozprodávat majetek nebo ho má dokonce odstavený na základě exekučního řízení. Z toho důvodu je důležité sledovat finanční zdraví obcí, sledovat jeho vývoj v čase a případně porovnávat i s jinými podobnými obcemi. Jakmile by se někde vyskytl problém, bylo by možno v co nejkratším čase přijmout nápravná opatření.

2. Literární přehled

2.1. Obec a její rozvoj

Obec je základní územní jednotkou státu. Je tvořena občany, kteří společně užívají území určené hranicemi obce. Obec je tedy vymezena územím, občany České republiky s trvalým pobytem na území obce, občany s čestným občanstvím, příp. podnikateli a právnickými osobami se sídlem či provozovnou na území obce, dále osobami s přechodným pobytem na území obce apod., a působností, tzn. samosprávou veřejných záležitostí na území obce (PEKOVÁ, 2004).

Základními druhy obcí jsou v současné době obce, města, obce s pověřenými obecními úřady a s rozšířenou působností a statutární města. Městem se obec stane, pokud má minimálně 3 000 obyvatel a pokud tak na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec s pověřeným obecním úřadem je též označována jako obec 2. stupně přenesené působnosti (1. stupeň přenesené působnosti mají všechny obce). Tato obec má matriční a stavební úřad. Obce s rozšířenou působností jsou vždy statutárním městem nebo městské části Hlavního města Prahy. Označují se jako obce 3. stupně přenesené působnosti. Statutárními městy České republiky jsou Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Havířov, Karviná a Prostějov (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Obce v České republice plní dvě základní funkce. Prioritní je funkce samosprávná, která se označuje jako samostatná působnost obce. Druhou, neméně významnou funkcí je zabezpečování veřejných statků za stát, tzn. přenesená působnost. Vlivem probíhající decentralizace, tj. přenesení pravomocí na nižší stupně, je postavení obcí stále významnější.

Jitka Peková ve své knize Hospodaření a finance územní samosprávy uvádí, že k 1. 1. 2001 bylo v České republice 6 258 obcí s obecním úřadem, podle Ministerstva vnitra České republiky je k 1. 1. 2012 počet obcí 6 251 (Databáze obcí, Ministerstvo vnitra, 2012). Tento pokles může být dán například slučováním menších obcí s většími.

Česká republika je charakteristická velkým počtem malých obcí do 1 000 obyvatel. Těch je 77.60 % z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 17.16 % všech obyvatel. Rozdělení obcí podle počtu obyvatel k 1. 1. 2012 je uvedeno v příloze 1.

2.1.1. Orgány obcí a jejich činnost

Obec je řízena pomocí řady orgánů. Je to především zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a jeho zástupci, obecní úřad, poradní a kontrolní orgány obce.

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je voleným orgánem obce a rozhoduje ve věcech, které patří do samostatné působnosti obce. Ve věcech přenesené působnosti může rozhodovat, pokud tak stanoví zákon č. 128/2000 S., O obcích (obecním zřízení) nebo zvláštní zákon (MARKOVÁ, 2000). Počet jeho členů je závislý na celkovém počtu obyvatel dané obce a na rozloze jejího území:

- méně než 500 obyvatel: 5 – 15 členů,
- více než 500 a méně než 3 000 obyvatel: 7 – 15 členů,
- více než 3 000 a méně než 10 000 obyvatel: 11 – 25 členů,
- více než 10 000 a méně než 50 000 obyvatel: 15 – 35 členů,
- více než 50 000 a méně než 150 000 obyvatel: 25 – 45 členů,
- více než 150 000: 35 – 55 členů (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Jeho úkolem je rozhodovat o záležitostech obce, o hospodaření s majetkem a rozpočtovými finančními prostředky a schvalovat je. Patří mezi ně, mimo jiné, schvalování rozpočtu obce a rozpočtových opatření, poskytnutí půjčky, založení, zřízení nebo zánik neziskových organizací, vydání obecně závazných vyhlášek apod. Více v zákoně č. 128/2000 Sb., O obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů, §84. Pro přijetí rozhodnutí musí souhlasit nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva.

Rada obce

Rada obce je výkonný orgán, který podléhá obecnímu zastupitelstvu. Na rozdíl od jednání zastupitelstva jsou její jednání neveřejná. Pro schválení usnesení rady je potřeba nadpoloviční většiny všech jejích členů (PEKOVÁ, 2004). Jejich počet musí být vždy liché a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů zastupitelstva, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva (Zákon č. 128/2000 Sb.). V čele rady stojí starosta obce.

Úkolem rady obce je především příprava materiálů pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečení plnění usnesení zastupitelstva či zabezpečení hospodaření obce a provádění rozpočtových opatření podle usnesení zastupitelstva obce. Další pravomoci jsou uvedeny v zákoně č. 128/2000 Sb., O obcích (obecním zřízení), § 102.

Starosta a jeho zástupci

Starosta je představitel obce, který ji zastupuje navenek a je odpovědný za činnost zastupitelstva obce. Jeho úkolem je svolávat zastupitelstvo, řídit schůze rady obce, dále odpovídá za provedení auditu hospodaření obce či jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena. Místostarosta, resp. náměstek primátora, zastupuje starostu v jeho nepřítomnosti.

Obecní úřad

Obecní úřad vykonává administrativně-organizační činnosti související se samosprávnou a přenesenou působností obce. Řídí ho starosta za pomoci svých zástupců, kterými jsou místostarostové a v případě obce s rozšířenou působností a u pověřených obecních úřadů tajemník. Ten je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu, a to jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. V případě, že není tato funkce zřízena, plní jeho úkoly starosta (MARKOVÁ, 2000).

Obecní úřad dále tvoří zaměstnanci výkonných odborů. Jejich počet je zcela závislý na velikosti obce a rozsahu samostatné i přenesené působnosti. Nejčastěji se vyskytuje odbor rozpočtu, odbor územního plánování a rozvoje obce, odbor rozvoje služeb a odbor podnikání (PEKOVÁ, 2004).

Poradní a kontrolní orgány obce

Poradními a kontrolními orgány jsou především výbory, které jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Vždy musí být zřízen finanční výbor, který kontroluje hospodaření s majetkem obce a hospodaření obce vůbec, a kontrolní výbor, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva. Pokud se na území obce nacházejí národnostní menšiny, musí být zřízen i výbor pro národnostní menšiny. Mezi poradní a kontrolní orgány dále patří osadní výbor a komise.

2.1.2. Regionální management

Regionální management má za cíl především rozvoj regionu, města a obce a uspokojování potřeb a zájmů obyvatel. Regionálními manažery jsou starosta, obecní rada a obecní zastupitelstvo. Podle Adamčíka mají ovládat soubor metod, modelů a postupů regionálního managementu a marketingu pro průzkum a uspokojování potřeb obyvatelstva a jeho spokojenost s poskytovanými službami (ADAMČÍK, 2003). Vždy má upřednostňovat rozvoj a expanzi před udržitelným rozvojem.

Úkolem manažera v rámci volby strategie je definovat region, obec či město jako správní, ekonomickou a rozvojovou oblast, definovat kooperační a konkurenční územní celky, zabezpečit koordinaci rozvojové strategie s územními plány a vytvářet misi a vizi rozvoje regionu, obce či města.

Hlavním cílem regionálního, resp. obecního managementu je především dlouhodobý rozvoj obce. Důležité pro to je využití půdy, pracovní síly, polohy a dopravní dostupnosti. Hlavní roli hraje především konverze území, dopravní dostupnost a bydlení.

Ke konverzi území dochází tehdy, pokud dané území již v minulosti vyčerpalo svou ekonomickou vitalitu, tzn., že obec má vyčerpané všechny své ekonomické funkce a nemá optimální strukturu pracovních sil. Půda a další plochy nejsou plně využívány a to má přímý dopad na zvyšování nezaměstnanosti. Toto území se může rozvíjet pouze tehdy, podaří-li se mu konvertovat stávající neefektivní a nevyužívané plochy s novými funkcemi a efektivním využitím (BERAN, 2005).

Pro rozvoj obce je klíčová především dopravní dostupnost, tzn. napojení na rychlostní komunikace, železnici apod., neboť dobrá dopravní infrastruktura umožňuje přesun pracovních sil v rámci území a jejich přiblížení k výrobním zdrojům a prostředkům.

Důležitou funkcí obce je též vazba pracovního místa a bydlení. Bydlení se totiž nevytváří tam, kde není perspektiva udržitelného rozvoje obce a pracovních míst (BERAN, 2005).

2.2. Finanční řízení

Finanční řízení se zabývá pohybem peněz a kapitálu. Jedná se o subjektivní ekonomickou činnost zabývající se získáváním potřebného množství peněz a kapitálu z různých zdrojů či alokací peněz do různých forem nepeněžního majetku (VALACH, 1999)

a jeho hlavním cílem je udržovat takovou platební schopnost subjektu, aby nebyly zbytečně drženy nadměrné peněžní prostředky, které nepřinášejí žádný užitek.

Finanční řízení zahrnuje celou řadu oblastí. Těmi nejvýznamnějšími jsou zajišťování finančních zdrojů pro další rozvoj obce, volba optimální finanční struktury vzhledem ke struktuře majetku, financování a řízení oběžného majetku, investování peněžních prostředků do dlouhodobého majetku, finanční analýza či užití interních a externích finančních zdrojů. (VALACH, 1999).

Lze ho členit na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé finanční řízení se věnuje řízení likvidity a pracovního kapitálu, dále řízením krátkodobého majetku a krátkodobých zdrojů a jeho výsledkem je sestavení krátkodobého finančního plánu. Naopak dlouhodobé finanční řízení se zabývá investičním rozhodováním či optimalizací finanční struktury a směřuje k sestavení dlouhodobého finančního plánu (MRKVIČKA, STROUHAL, 2011).

2.3. Rozpočet

Základem pro hospodaření územních celků je majetek a rozpočet. Rozpočet má stránku hospodářskou, ale i státoprávní a podle toho, která vystupuje do popředí, mění se i jeho funkce. Hana Marková uvádí, že v nejširším pojetí lze na státní rozpočet pohlížet jako na produkt historického vývoje společnosti a její ekonomiky. V tomto případě je pak rozpočet charakterizován svou základní funkcí, čili jako dokument schválený nejvyšším orgánem státu, který stanovuje předpokládané příjmy a výdaje státu na dobu jednoho roku (MARKOVÁ, 2000). Z ekonomického hlediska slouží rozpočet jako nástroj pro rozdělování peněžních prostředků na zajištění veřejných statků.

Soustava veřejných rozpočtů je důležitým nástrojem, bez kterého nelze plnit úkoly jednotlivých vládních úrovní. Tato soustava se skládá z celé řady dílčích rozpočtů (nánárodní rozpočet, federální rozpočet, republikový rozpočet, regionální rozpočet, obecní rozpočet, rozpočet rozpočtových a příspěvkových organizací apod.) a bývá ještě doplněna dalšími mimorozpočtovými fondy (TOTH, 1998).

Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou stanovena zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní a zákonem 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Veřejný rozpočet je definován jako peněžní fond, balance běžných a kapitálových příjmů a výdajů, finanční plán nebo nástroj veřejné politiky.

Veřejný rozpočet jako **peněžní fond** je vytvářen, rozdělován a používán na principech nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Souhrnně ukazuje, jaký plánovaný objem peněz by měl plynout do daného rozpočtu v daném rozpočtovém období.

Veřejný rozpočet je také **bilanci** běžných a kapitálových příjmů a výdajů. Veřejné orgány by se vždy měly snažit, aby byl jejich rozpočet vyrovnaný, tzn., aby se příjmy rovnaly výdajům. Rozpočet může být též přebytkový, kdy na konci rozpočtového období příjmy převyšují výdaje. Asi nejběžnější stav veřejného rozpočtu je rozpočet deficitní. V tomto případě jsou plánované výdaje vyšší než plánované příjmy a tento rozdíl je nutno vyrovnat pomocí rezerv vytvořených v minulých letech, nebo pomocí návratných finančních prostředků. Rozdělení na běžný a kapitálový rozpočet umožňuje určit, na co jsou použity daňové a nedaňové příjmy, dále jaký je vliv příjmů, transferů a jednotlivých druhů výdajů a jaký je vliv zadlužení a způsobu splácení dluhu na hospodaření daného veřejného orgánu (PEKOVÁ, 2004).

Veřejný rozpočet slouží též jako **finanční plán**, na jehož základě se řídí financování územního samosprávného celku (MARKOVÁ, 2000). Tento plán se může v průběhu rozpočtového období lišit od skutečného plnění, neboť příjmy plynou do rozpočtu během celého období, nikoliv pouze na jeho začátku, a proto může docházet k nerovnováze mezi příjmy a výdaji. Výhodnější je sestavovat finanční plán jako střednědobou či dlouhodobou prognózu, protože není tak detailní a obsahuje pouze hlavní výdajové položky.

K plánování příjmů a výdajů lze přihlížet ze dvou hledisek. Mohou se naplánovat výdaje a k nim bilancovat příjmy. To znamená, že všechny institucionální jednotky, kterých se to týká, předloží své požadavky a podle toho se hledají finanční prostředky. Druhý způsob vychází z plánování příjmů, kdy je dána hranice finančních prostředků, která určuje maximální výši výdajů. Používají se dva možné přístupy. Jedním je přístup „shora-dolů“, kdy zřizovatel stanoví limit výdajů a určí jejich priority. Druhým přístupem je přístup „zdola-nahoru“. V tomto případě předkládají jednotlivé institucionální jednotky nároky zřizovateli. Často je využívána kombinace těchto dvou přístupů (PEKOVÁ, 2004).

Kvalita rozpočtu je závislá především na kvalitě odhadu příjmů rozpočtu, zejména daňových výnosů ze svěřených a sdílených daní, odhadu výdajů, výdajů na financování nových potřeb a odhadu vývoje inflace a jejího vlivu na příjmy a výdaje. Je také nutno odhadnout nejistoty, tzn. mimořádné okolnosti, které mohou mít vliv na rozpočet. Z toho důvodu se v rozpočtu vytvářejí plánované rezervy (PEKOVÁ, 2011).

Poslední definice veřejného rozpočtu je veřejný rozpočet jako **nástroj řízení**. Jedná se o realizaci funkce alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační funkce je založena na tom, že stát přerozděluje finanční zdroje prostřednictvím státního rozpočtu na financování netržních nebo polotržních činností. Díky funkci redistribuční je možno ovlivňovat udržitelný sociálně-ekonomický rozvoj, a to na základě znovurozdělování důchodů s cílem zmírnit důchodové a sociální nerovnosti. Na území obcí se využívá pouze v omezené míře, větší význam má ve vyšších stupních veřejné správy. Využití stabilizační funkce je na úrovni územní samosprávy též omezeno. V rámci státního rozpočtu je tato funkce založena na ovlivnění zaměstnanosti, inflace či platební bilance (TOTH, 1998).

Mimorozpočtové fondy jsou většinou účelové. Jsou zřizovány, aby pomohly zajistit dlouhodobou stabilitu financování určité potřeby. Zdrojem jejich financování bývají především přebytky hospodaření z minulých let, příjmy běžného roku, které nejsou určeny ke spotřebě v daném období, či převody prostředků z rozpočtu do fondů.

2.3.1. Rozpočtové zásady

Jedná se o zásady, kterými by se mělo řídit sestavování každého rozpočtu. Je to především zásada každoročního sestavování a schvalování, zásada včasnosti, tzn., že by rozpočet měl být schválen před začátkem dalšího období, zásada reálnosti a pravdivosti, tzn. reálný odhad příjmů a výdajů rozpočtu, zásada úplnosti, jednotnosti a přehlednosti, zásada dlouhodobé vyrovnanosti, zásada publicity, zásada účelovosti výdajů a neúčelovosti příjmů, zásada sestavování brutto rozpočtů a zásada efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti.

2.3.2. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces se skládá z několika fází. Těmi jsou sestavení návrhu, za který je zodpovědný výkonný orgán (vláda, rada obce, rada kraje apod.), dále projednávání, schvalování, plnění dle rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány, průběžná kon-

trola, sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu neboli závěrečného účtu obce, který sestavuje výkonný orgán a projednání a následná kontrola, kterou provádí poradní a volené orgány (ŽEHROVÁ, PFEIFEROVÁ, 2009).

2.3.3. Příjmy a výdaje rozpočtu

Rozpočet se skládá z příjmů, výdajů a ostatních peněžních operací, tzn. i tvorby peněžních fondů. Příjmy a výdaje státního rozpočtu jsou uvedeny v zákoně č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy veřejného rozpočtu

Třídění příjmů je možné z různých hledisek: na příjmy úvěrové a neúvěrové, krátkodobé a dlouhodobé, běžné a kapitálové, fiskální a parafiskální, příjmy nadnárodních a národních autorit apod. (HAMERNÍKOVÁ, KUBÁTOVÁ, 2004). Vzhledem k členění veřejného rozpočtu na běžný a kapitálový je významné třídění příjmů na běžné a kapitálové příjmy.

Běžné příjmy jsou příjmy, které se pravidelně, každoročně opakují a slouží k financování běžných výdajů. Tyto příjmy lze dále členit ze dvou hledisek: podle charakteru na běžné příjmy daňové a nedaňové a podle původu na vlastní příjmy a na příjmy z přerozdělovacích procesů.

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze všech daní a správních poplatků a jsou nenávratné. Nedaňové příjmy zahrnují všechny ostatní příjmy.

Členění podle původu je podrobnější. Vlastní příjmy zahrnují místní daně, daně svěřené, sdílené a správní a dále vlastní nedaňové příjmy. Příjmy z přerozdělovacích procesů se skládají z návratných a nenávratných transferů. Nenávratnými transfery rozumíme dotace z rozpočtové soustavy a příjmy od jiných subjektů. Návratné příjmy jsou poskytovány buď v rámci rozpočtové soustavy, kdy je poskytnuta půjčka z jiného rozpočtu, nebo z bankovního sektoru (PEKOVÁ, 2011).

Naopak kapitálové příjmy mají charakter jednorázových příjmů, které se zpravidla neopakují a jsou většinou účelové. Využívají se k financování dlouhodobých potřeb, především k pořízení nějaké investice (HAMERNÍKOVÁ, KUBÁTOVÁ, 2004). Stejně jako běžné příjmy se člení na vlastní příjmy a na příjmy z přerozdělovacích procesů.

Vlastní příjmy jsou tvořeny především příjmy z prodeje majetku či cenných papírů. Příjmy z přerozdělovacích procesů mají opět podobu návratných transferů, jako jsou dotace ze státního či jiného rozpočtu nebo fondu, a nenávratných transferů, kterými jsou především střednědobé a dlouhodobé úvěry od bank či příjmy z emise municipálních cenných papírů.

Schéma členění příjmů je uvedeno v příloze (Příloha 2).

Výdaje veřejného rozpočtu

Výdaje veřejného rozpočtu jsou určeny na zabezpečování veřejných statků. Příjmy i výdaje veřejného rozpočtu jsou podrobně členěny v rozpočtové skladbě, kterou upravuje vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.

Třídění podle rozpočtové skladby lze provést z různých hledisek. Rozlišujeme třídění odpovědnostní, odvětvové, konsolidační, zdrojové, doplňkové, programové, účelové, strukturní a transferové. Veřejné výdaje se člení i podle jiných významných hledisek třídění, a to z hlediska rozpočtového plánování na plánované a neplánované výdaje a z hlediska ekonomického na výdaje běžné a kapitálové.

Častější členění veřejných výdajů je členění na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou výdaje, které slouží na financování běžných, pravidelně se opakujících potřeb v daném rozpočtovém období. Naopak z kapitálových výdajů se financují dlouhodobé, běžně se neopakující potřeby. Jedná se především o investice, které přesahují jedno rozpočtové období a jsou zpravidla jednorázové. Kromě investic sem patří i splátky jistiny půjček (PEKOVÁ, 2004).

Výdaje lze členit i na výdaje nenávratné, které převládají, a návratné. Návratné výdaje vznikají tehdy, pokud daná územní jednotka poskytuje návratné finanční výpomoci.

Posledním významnějším způsobem, jak členit výdaje, je členění podle funkcí veřejných financí, tzn. podle účelu použití, na výdaje alokační, redistribuční a stabilizační. Alokační výdaje se týkají nákupu služeb, popř. zboží od soukromých firem a úhrady ztráty vlastních podniků. Tento typ výdajů úzce souvisí s výdaji stabilizačními. Prostřednictvím nákupů zboží a služeb dochází k ovlivnění nabídky a poptávky, což má vliv např. na stabilizaci míry zaměstnanosti. Redistribuční výdaje souvisejí s poskytováním peněžních transferů obyvatelům, jako jsou sociální výpomoci či jednorázové dávky (ŽEHROVÁ, PFEIFEROVÁ, 2009).

Členění výdajů na běžné a kapitálové je zobrazeno v příloze (Příloha 3).

2.3.4. Rozpočet územních samosprávných celků¹

V rozpočtu územních samosprávných celků jsou bilancovány příjmy a výdaje potřebné na zajištění veřejných potřeb v daném rozpočtovém období. Je upraven zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy obecního rozpočtu

Příjmy obecního rozpočtu jsou uvedeny v zákoně č. 250/2000 Sb. §7. Tvoří je zejména příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila, příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak, příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona, výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona, dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů, dotace z rozpočtu kraje, prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce, přijaté peněžité dary a příspěvky a jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce (Zákon č. 250/2000 Sb.).

Výše daňových příjmů je určena zvláštním zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Výdaje územních samosprávných celků

Výdaje obecního rozpočtu jsou vymezeny stejným zákonem jako příjmy. Patří sem zejména závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony, výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj, výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je

¹ Tato kapitola bude věnována pouze rozpočtu obcí.

obec pověřena zákonem, závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely, splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům (Zákon č. 250/2000 Sb.).

2.4. Finanční analýza

Finanční analýza poskytuje cenné informace o hospodaření daného subjektu všem osobám, kterých se financování tohoto subjektu přímo nebo nepřímo týká. Tyto osoby mohou být interní, tj. manažeři, zaměstnanci, obyvatelé obce apod., a externí, jako např. banky a jiní věřitelé, obchodní partneři, investoři, stát a jeho orgány a další (HOLEČKOVÁ, 2008).

Jedná se o metodu, při které se získaná data třídí, agregují a poměřují, hledají se mezi nimi souvislosti a odhaduje se jejich vývoj, přičemž se analýza může vztahovat na celou oblast finančního hospodaření nebo jen na jeho dílčí část. Tato data jsou získávána především z účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příp. výkaz o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu, příloha k účetní závěrce), dále z vnitropodnikového účetnictví a výročních zpráv či z podnikových a jiných statistik (VAŠEK, 2012).

Finanční analýza je zejména zaměřena na identifikaci problémů, silných a slabých stránek především hodnotových procesů zkoumaného subjektu. Mezi hlavní cíle finanční analýzy patří převážně posouzení vlivu vnitřního i vnějšího prostředí subjektu, analýzy dosavadního vývoje podniku, komparace výsledků analýzy v prostoru, poskytování informací pro rozhodování do budoucnosti, analýza variant budoucího rozvoje a výběr nejvhodnější varianty a interpretace výsledků (SEDLÁČEK, 2011). To znamená, že poskytuje informace o minulosti a současnosti a na jejím základě lze stanovit prognózu finančních perspektiv do budoucnosti. Zároveň by měla nastínit směry odstraňování

vlivu negativních faktorů a podpory těch, které působí pozitivně na hospodaření daného subjektu.

2.4.1. Finanční analýza obce

Analýza hospodaření a jeho kontrola je důležitá především pro zkvalitnění hospodaření územní samosprávy a pro zvýšení alokační efektivnosti finančních prostředků daného subjektu územní samosprávy (PEKOVÁ, 2011).

Finanční analýza ve veřejném sektoru má svá specifika. Jejími hlavními oblastmi jsou běžná část rozpočtu, kapitálová část rozpočtu, analýza využívání návratných příjmů a analýza hospodaření s majetkem.

Běžná část rozpočtu neboli běžné hospodaření se zaměřuje především na analýzu hospodaření v běžné části rozpočtu, a to podle běžných příjmů a výdajů, přičemž se zkoumají i faktory ovlivňující tyto příjmy a výdaje a jejich tendence ve vývoji, dále se zaměřuje na analýzu druhů příjmů a výdajů s ohledem na ty, které může daná obec nebo jiný subjekt územní samosprávy ovlivnit svým rozhodnutím a které ne, na analýzu finanční nezávislosti na rozhodnutí státu, na analýzu salda běžného rozpočtu a faktory, které saldo ovlivňují pravidelně a které pouze nahodile, na analýzu dosahovaných úspor, na analýzu efektivnosti výdajů, čili hospodárnost a užitečnost a na analýzu vytváření a využití rezerv.

Kapitálová část rozpočtu se zaměřuje především na analýzu struktury kapitálových příjmů a výdajů a dodržování rozpočtových nákladů na investice. Analýza využívání návratných příjmů se věnuje analýze dluhů, jejich struktuře a způsobu umořování a analýza hospodaření s majetkem způsobu jeho využívání (PEKOVÁ, 2011).

2.4.2. Finanční ukazatele

Ve finanční analýze se pro hodnocení hospodaření využívá celá řada ukazatelů. Ty lze třídit z několika hledisek. Z hlediska způsobu stanovení jejich hodnoty se rozdělují na primární, které jsou uvedeny většinou v nějakém účetním výkazu (např. celkové mzdy za rok, aktiva celkem), a sekundární, které se získají z hodnot primárních ukazatelů (hektarový výnos kukuřice, rentabilita vlastního kapitálu, zadluženost).

Podle vztahu ukazatele k jinému jevu se rozlišují ukazatele absolutní, které vyjadřují určitý jev bez vztahu k jinému jevu (např. aktiva celkem), a relativní, které zobrazují

vztah dvou jevů (např. zadluženost, míra nezaměstnanosti v kraji). Z časového hlediska se dělí na ukazatele stavové neboli okamžikové, které zjišťujeme např. z rozvahy a data se váží k určitému okamžiku, a tokové neboli intervalové ukazatele, jejichž hodnotu stanovujeme za určité období. Ty nejčastěji najdeme ve výkazu zisku a ztráty, příp. v rozvaze (GRÜNWALD, HOLEČKOVÁ, 2009).

Ukazatele lze následně porovnat v čase, kdy sledujeme vývoj jednoho subjektu za určité období, a v prostoru, kdy srovnáváme daný subjekt s jinými podobnými subjekty.

Pro účely provedení analýzy hospodaření obcí byly vybrány následující ukazatele.

Daňové příjmy na 1 obyvatele

daňové příjmy na 1 obyvatele = daňové příjmy / počet obyvatel (1)

Výši daňových příjmů jako takových nelze použít pro srovnání s jinými obcemi, protože velikost daňových příjmů je dána rozpočtovými pravidly na základě počtu obyvatel. Z toho důvodu je uveden tento ukazatel, na jehož základě dochází k přepočtení daňových příjmů na jednoho obyvatele. Výsledek je absolutní, tj. v Kč (HALÁSEK, PILNÝ, 2002).

Ukazatel finanční stability

finanční stabilita = běžné příjmy / celkové příjmy * 100 (2)

Ukazatel finanční stability ukazuje, kolik procent z celkových příjmů tvoří běžné příjmy, tzn. ty, které se každoročně opakují. Důležité je, zda příjmy během let rostou. Růst běžných příjmů totiž umožňuje obci zvyšovat rozsah a úroveň poskytovaných služeb (HALÁSEK, PILNÝ, 2002). Výsledky jsou vyjádřeny v procentech.

Ukazatel finanční soběstačnosti

finanční soběstačnost = vlastní příjmy / běžné výdaje * 100 (3)

Ukazatel finanční soběstačnosti neboli autarkie (KRAFTOVÁ, 2002) znázorňuje, do jaké míry vystačí vlastní příjmy, složené z příjmů běžných a kapitálových, na pokrytí běžných výdajů. Stejně jako u ukazatele finanční stability platí, že čím vyšší číslo, tím je finanční soběstačnost větší. Výsledky jsou v procentech.

Ukazatel samofinancování

ukazatel samof. = (běžné příjmy+kapitálové příjmy-běžné výdaje)/kapitálové výdaje (4)

Ukazatel samofinancování (Hodnocení finanční stability v obci Kaplice, Indikátory udržitelného rozvoje, 2010) vyjadřuje schopnost obce hradit kapitálové výdaje z vlastních zdrojů. Vlastními zdroji se zde rozumí běžné příjmy a příjmy kapitálové snížené o běžné výdaje. Čím je ukazatel vyšší, tím víc je obec schopna kapitálové výdaje hradit z těchto zdrojů.

Zadluženost na 1 obyvatele

zadluženost na 1 obyvatele = celková zadluženost / počet obyvatel (5)

Tento ukazatel vyjadřuje míru zadluženosti na jednoho obyvatele. Výsledná čísla mohou nabývat jak kladných, tak záporných hodnot. Kladná hodnota znamená zvýšení zadluženosti, kdežto záporná její snížení (HALÁSEK, PILNÝ, 2002). Výsledky jsou v Kč.

Ukazatel dluhové služby

ukazatel dluhové služby = dluhová služba / dluhová základna * 100 (6)

Složení dluhové služby:

- zaplacené úroky (položka 5141 rozpočtové skladby)
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby)
- splátky jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby)
- splátky leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby).

Složení dluhové základny:

- skutečně dosažené daňové příjmy v Tř. 1 a nedaňové příjmy v Tř. 2 za daný kalendářní rok
- přijaté transfery souhrnného finančního vztahu za daný kalendářní rok (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby).

Tento ukazatel je používán Ministerstvem financí České republiky pro monitoring hospodaření obcí. Pro každou obec i kraj je každoročně počítán tzv. definitivní ukazatel dluhové služby a podle doporučení ministerstva by neměl přesáhnout hranici 30 %. Pokud se tak stane, je obec povinna okamžitě přijmout taková nápravná opatření, aby

k překročení této hranice v příštím roce už nedošlo. V případě, že ukazatel dluhové služby dané obce v následujícím roce stanovenou hranici opět překročí, předá Ministerstvo financí seznam všech těchto obcí poskytovatelům prostředků ze státního rozpočtu a státních fondů, aby k této okolnosti přihlédli při rozdělování dotací. Zároveň však platí, že překročení 30% hranice neznamena automaticky ztrátu možnosti získat dotace (Regulace zadluženosti obcí a krajů, Ministerstvo financí, 2005). Výsledek je vyjádřen v procentech.

Krytí dluhu

$$\text{krytí dluhu} = (\text{běžné příjmy} - \text{běžné výdaje}) / \text{celková zadluženost} \quad (7)$$

Ukazatel krytí dluhu (míra oddlužení) vypovídá o schopnosti pokrýt dluh z provozního přebytku, který je tvořen rozdílem mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Jedná se tedy o vyjádření poměru mezi financováním pomocí cizích zdrojů a schopností dostát svým závazkům (KRAFTOVÁ, 2002).

Běžná likvidita

$$\text{běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky} \quad (8)$$

Běžná likvidita vyjadřuje schopnost obce přeměnit oběžná aktiva na peněžní prostředky a těmi splatit své krátkodobé závazky. Měří tedy krátkodobou platební schopnost (KRAFTOVÁ, 2002). Za obec s vyšší mírou rizika se považuje obec, jejíž běžná likvidita se pohybuje v intervalu od 0 do 1.

3. Cíl a metodika

Cílem této práce je analyzovat finanční situaci tří vybraných obcí Jihočeského kraje České republiky, porovnat výsledky a navrhnout možná nápravná opatření vedoucí ke zlepšení stávajícího stavu a dalšímu rozvoji obcí.

V rámci Jihočeského kraje byla pro analýzu finanční situace vybrána města Kaplice, okres Český Krumlov, Sezimovo Ústí a Soběslav, okres Tábor, a to podle počtu obyvatel, neboť ten je u všech tří měst srovnatelný. Hodnocení bude prováděno pro roky 2001, 2006 a 2011 z důvodu možnosti sledování vývoje jejich hospodaření během 10 let. Potřebná data budou získávána z účetních výkazů, konkrétně z rozvahy pro roky 2001, 2006 a 2011, a z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC. Tyto výkazy jsou zveřejněny na serveru zřizovaném Ministerstvem financí České republiky ARIS pro roky 2001 až 2009 a ÚFIS, kde jsou umístěny výkazy od roku 2010 včetně. Účetní výkazy a Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC pro rok 2012 nebyly v době zpracování této práce dosud zveřejněny.

V literárním přehledu byla stručně charakterizována obec, její vedení a nejvýznamnější oblasti jejího rozvoje. Dále byl vysvětlen pojem veřejný rozpočet, jeho příjmy a výdaje a příjmy a výdaje rozpočtu obce. V poslední části literárního přehledu byla popsána finanční analýza a byly zde uvedeny vzorce, které budou použity dále. Literární přehled byl vytvořen na základě zdrojů, které byly získány především z Akademické knihovny Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a z Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Dále byly využívány internetové zdroje, a to především oficiální webové stránky Ministerstva financí České republiky a Ministerstva vnitra České republiky.

V následující části budou charakterizována výše vybraná města a jejich socioekonomický vývoj a bude provedena analýza současného i minulého stavu na základě finančních ukazatelů uvedených v literárním přehledu. Pro zhodnocení a porovnání hospodaření vybraných měst bude použita metoda bodovací. Každému městu budou přiřazeny body z číselné stupnice 1 – 3. Nejlépe hospodařící město bude takové, které získá největší počet bodů. Tato metoda nezohledňuje významnost jednotlivých ukazatelů, proto nastane-li případ, že v jednom roce získají alespoň dvě města stejný počet bodů, bude přihlíženo k počtu bodů, které města získala u ukazatele finanční soběstačnosti, dluhové služby a běžné likvidity.

Dále bude proveden rozbor dotazníkového šetření, ve kterém se starostové všech tří měst vyjadřovali k otázkám sestavení a plnění rozpočtu, způsobu financování a dalšího rozvoje jejich města. Dotazník byl sestaven z deseti otázek týkajících se rozpočtu města a jeho plnění, největších uskutečněných investic města a jeho plánovaného rozvoje. Dotazník byl starostům poslán elektronickou formou v lednu 2013, přičemž zpracované dotazníky byly do týdne odeslány nazpět. Při jejich zpracování budou porovnávány a hodnoceny odpovědi na jednotlivé otázky ze všech dotazníků. Dotazníky jsou umístěny v příloze č. 15.

Poslední část práce bude věnována zhodnocení výsledků finanční analýzy a budou navrženy možnosti zlepšení stávajícího stavu a dalšího rozvoje.

4. Charakteristika vybraných obcí: socioekonomický vývoj

4.1. Město Kaplice

První zmínky o městě Kaplice pocházejí z roku 1257. Obec vznikla na významné obchodní stezce mezi Horním Rakouskem a jižními Čechami, po které se dopravovala především sůl. Městské právo jí bylo propůjčeno ve 14. století a mohla mít vlastního rychtáře a konšely, ale statut města byl Kaplici udělen až v r. 1936.

Město Kaplice leží v jižních Čechách v okrese Český Krumlov na řece Malši na úpatí Novohradských hor v nadmořské výšce 537 m. n. m. Jeho území se rozkládá na ploše 40,87 km².

Jedná se o obec s rozšířenou působností, tzn., že vede evidenci obyvatel, vydává cestovní a osobní doklady a řidičské průkazy, vydává živnostenská oprávnění, vyplácí sociální dávky, pečuje o staré a zdravotně postižené a má na starost dopravu a silniční hospodářství. Má jedenáct částí, kterými jsou Blansko, Dobečov, Hradiště, Hubenov, Kaplice, Květoňov, Mostky, Pořešín, Pořešínec, Rozpoutí a Žďár.

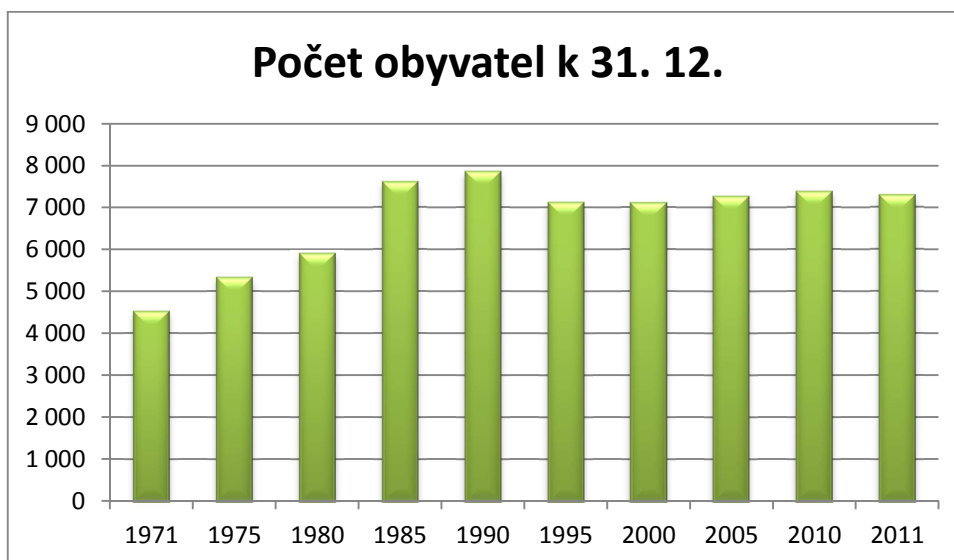
V Kaplici se nachází celá řada úřadů: katastrální úřad, územní pracoviště finančního úřadu Jihočeského kraje v Kaplici, pracovní úřad či matriční úřad. Město je též zřizovatelem městské policie a městské knihovny.

Ve městě se nacházejí tři mateřské školy, dvě základní školy, dále praktická škola, střední odborné učiliště, gymnázium se čtyřletým i osmiletým studiem a střední odborná škola ekonomická. Poslední tři uvedené školy jsou sloučeny v jeden celek pod názvem Gymnázium, střední odborná škola ekonomická a střední odborné učiliště Kaplice. K tomuto sloučení došlo k 1. 1. 2006. Své ordinace zde má několik lékařů (praktičtí lékaři, zubaři, ortoped, gynekolog, oční lékař, kožní a další) a domov důchodců. V rámci volného času je k dispozici koupaliště, tenisové kurty, fotbalové hřiště a ostatní hřiště, kulturní dům a kino.

4.1.1. Počet obyvatel

Město Kaplice má 7 277 obyvatel k 1. 1. 2012. Vývoj počtu obyvatel je znázorněn na následujícím grafu (uvedené hodnoty jsou vždy k 31. 12.):

Obrázek 1: Počet obyvatel Kaplice k 31. 12.

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 1 je patrné, že počet obyvatel ve městě od 70. let stále narůstal, až dosáhl na počátku 90. let výše 7 838 obyvatel. Od poloviny 90. let se počet obyvatel pohybuje stabilně na hranici 7 000 obyvatel.

4.1.2. Organizační struktura města Kaplice

Organizační struktura města Kaplice je tvořena zastupitelstvem města, radou města, starostou a dvěma místostarosty, tajemníkem, kanceláří starosty, výbory, komisí, městskou policií, pečovatelskou službou, městskou knihovnou, kanceláří tajemníka, odborem ekonomiky a školství, odborem správy majetku, odborem vnitřních věcí, odborem sociálních věcí a zdravotnictví, odborem životního prostředí a úřadem zemního plánování, odborem stavebního úřadu, odborem dopravy a silničního hospodářství a odborem obecního živnostenského úřadu. Schéma organizační struktury se nachází v příloze č. 4.

4.2. Město Sezimovo Ústí

První zmínky o městě Sezimovo Ústí spadají do 13. století, konkrétně do roku 1250, v souvislosti se zasvěcením místního kostela. Osud města byl úzce spjat s husity, neboť zde pobýval Mistr Jan Hus a po jeho upálení zde vznikla husitská obec. Roku 1420 bylo město husity vypáleno a obyvatelstvo přemístěno na nedaleké hradiště. Toto nové sídliště dostalo jméno Tábor. Město bylo znovu vystavěno na počátku 19. století. Ve 20.

letech 20. století v tomto městě často pobýval československý prezident Edvard Beneš a zde také roku 1948 zemřel.

Město Sezimovo Ústí se nachází v okrese Tábor v nadmořské výšce 399 m. n. m. a rozloha jeho katastrálního území je 8,45 km². Město je rozděleno silnicí E55 na dvě části: Sezimovo Ústí I a Sezimovo Ústí II.

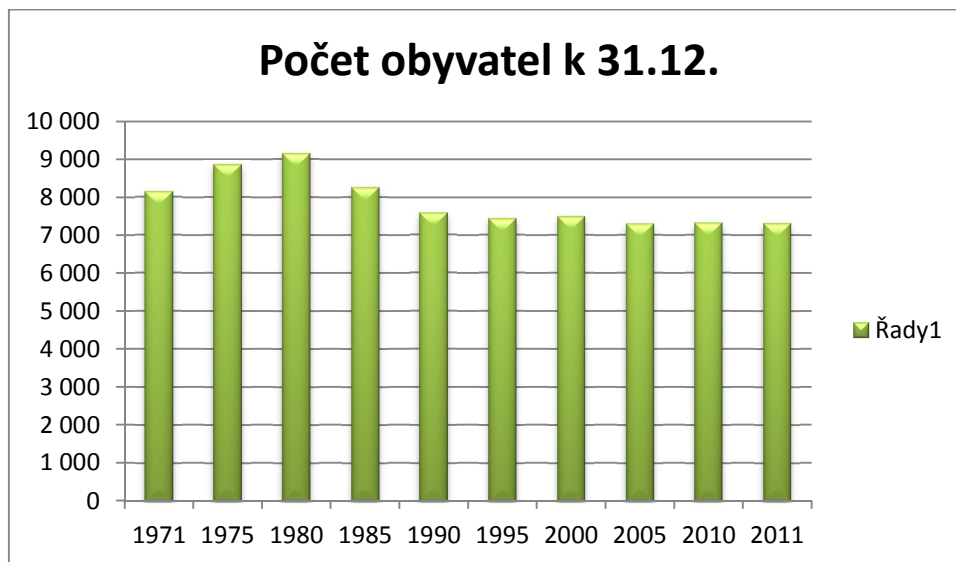
Sezimovo Ústí je město s přenesenou působností státní správy na úseku stavebního úřadu, životního prostředí a sociálních dávek.

Ve městě se nachází mateřská škola, tři základní školy a jedna střední, navíc zde má svou ordinaci řada lékařů. K dispozici je knihovna, několik sportovních hřišť, tenisové kurty, sauna, kuželky, koupaliště, dvě kina a hotel s bazénem.

4.2.1. Počet obyvatel

K 1. 1. 2012 má město Sezimovo Ústí 7 315 obyvatel. Vývoj jeho počtu za posledních 40 let je znázorněn na následujícím grafu:

Obrázek 2: Počet obyvatel Sezimova Ústí k 31. 12.

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 2 je patrné, že nejvíce obyvatel mělo město na počátku 80. let, kdy počet obyvatel činil 9 157, ale již v následujících deseti letech klesl k hranici 7 000 obyvatel, kolem které se pohybuje až doposud.

4.2.2. Organizační struktura města Sezimovo Ústí

Městský úřad města Sezimovo Ústí tvoří starosta, místostarosta a tajemník, pod které spadají správa města, městská policie, městské středisko kultury a sportu, základní a mateřské školy, vedoucí sekretariátu, právní oddělení, oddělení sociálních služeb, odbor ekonomiky a plánování, odbor provozního účetnictví, odbor stavebního úřadu, územního plánování a životního prostředí, odbor stavebního úřadu a oddělení územního plánování. Grafické schéma je uvedeno v příloze č. 5.

4.3. Soběslav

První písemná zmínka o Soběslavi pochází z roku 1293. Město původně vzniklo na křižovatce Vitorazské cesty vedoucí z Rakouska a Solné neboli Zlaté stezky. Na konci 14. století získalo od Jindřicha z Rožmberka městská práva.

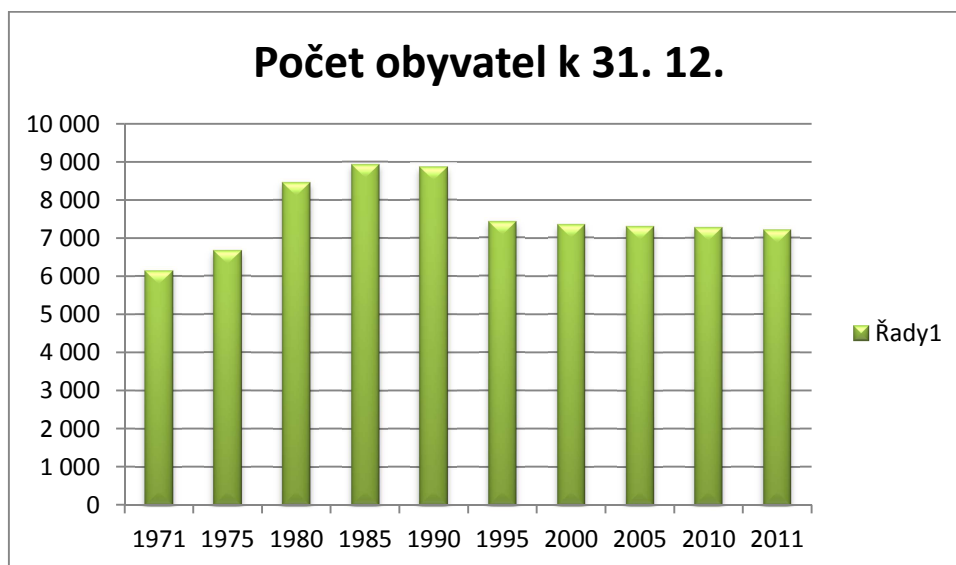
Město leží v okrese Tábor na soutoku řeky Lužnice a Černovického potoka v průměrné nadmořské výšce 405 m. n. m. Dělí se na pět městských částí: Chlebov, Nedvědice, Soběslav I, Soběslav II a Soběslav III a jeho rozloha činí 19,99 km².

Ve městě se nachází dvě základní školy a jedna škola mateřská, pro volnočasové aktivity je zde k dispozici několik sportovních a dětských hřišť, koupaliště, kino, knihovna či muzeum hodin. Svě ordinace tu má řada lékařů a je tu umístěn i domov s pečovatelskou službou a domov důchodců.

4.3.1. Počet obyvatel

Ve městě Soběslavi žilo k 1. 1. 2012 7 215 obyvatel. Následující graf zobrazuje jeho vývoj od roku 1971. Uvedené hodnoty se vztahují vždy 31. 12.

Obrázek 3: Počet obyvatel Soběslavi k 31. 12.

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obrázku 3 vyplývá, že nejvíce obyvatel mělo město Soběslav v letech 1980 až 1990, kdy se jejich počet vyšplhal na 8 931. Od roku 1995 se pak počet obyvatel ustálil na hranici 7 000 obyvatel.

4.3.2. Organizační struktura

Organizační strukturu města Soběslav tvoří zastupitelstvo, městská rada, starosta a místostarosta, kancelář tajemníka, kontrolní oddělení, finanční odbor, odbor organizační a správy města, právní oddělení, odbor dopravy a vnitřních věcí, odbor výstavby a regionálního rozvoje, oddělení územního plánování, památkové péče a investic města, odbor životního prostředí, živnostenský odbor, sociálně zdravotní odbor a městská policie.²

² Pozn. Na oficiálních webových stránkách města Soběslavi není organizační struktura graficky znázorněna. Z uvedeného popisu nejsou patrné odpovědnostní vztahy, proto schéma organizační struktury nebude uvedeno v příloze.

5. Analýzy a zhodnocení současného stavu

Hodnocení finanční analýzy obcí lze provést dvěma způsoby. První způsob je srovnání v čase, též se nazývá vertikální analýza, při které se provádí hodnocení jednoho subjektu v určitém časovém intervalu. Druhý způsob se nazývá horizontální analýza a je založen na srovnání subjektu s jinými podobnými subjekty ve stejném prostoru a ve stejném čase.

5.1. Analýza příjmů a výdajů

Analýza příjmů a výdajů vychází z rozpočtu obce. Příjmy rozpočtu obce jsou rozděleny do čtyř tříd: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery neboli přijaté dotace. Výdaje rozpočtu obce se dělí pouze na běžné a kapitálové výdaje.

Všechny údaje pocházejí z Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu. Od roku 2010 je zveřejněn na webových stránkách ÚFIS, výkaz z let 2001 až 2009 je umístěn na webových stránkách ARIS. Obě tyto webové stránky jsou zřizovány Ministerstvem financí České republiky.

Příjmy celkem a výdaje celkem představují součet jednotlivých příjmů a výdajů v tabulkách. Pro provedení horizontální analýzy jsou použity celkové příjmy a celkové výdaje po konsolidaci. Uvedená data jsou v tis. Kč.

Vertikální analýza

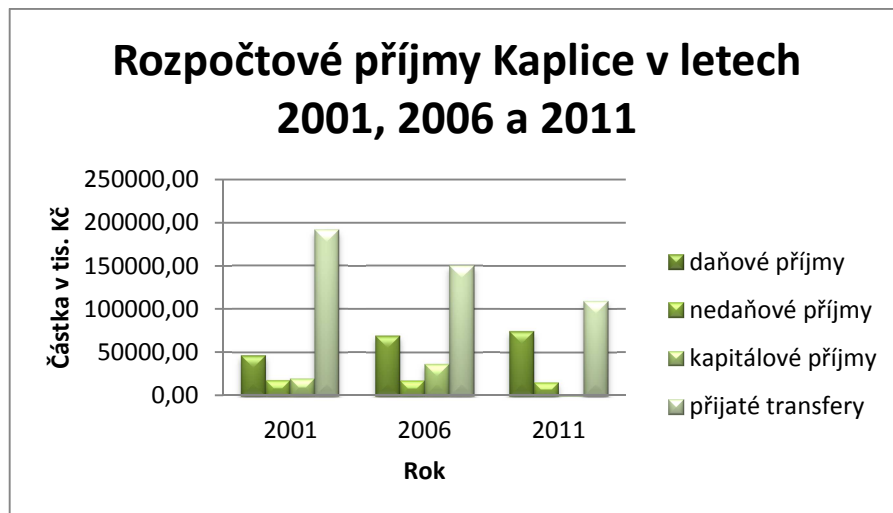
Vertikální analýza příjmů a výdajů se zabývá hodnocením příjmů a výdajů jednoho subjektu v různých časových okamžicích. Zde budou hodnoceny příjmy a výdaje jednotlivých obcí v letech 2001, 2006 a 2011.

Příjmy a výdaje města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011

Celkové příjmy města Kaplice se v průběhu let postupně snižují, přičemž vždy největší podíl příjmů připadá na přijaté transfery. V průběhu let podíl přijatých transferů postupně klesá, kdežto podíl daňových příjmů roste. Méně významnými příjmovými položkami rozpočtu města jsou nedaňové příjmy a především příjmy kapitálové, které zejména v roce 2011 tvoří zanedbatelnou položku.

Vývoj jednotlivých skupin příjmů je zachycen v následujícím grafu (Obrázek 4). Konkrétní výše jednotlivých příjmů rozpočtu města Kaplice je uvedena v příloze 6: Příjmy města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011.

Obrázek 4: Příjmy města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011

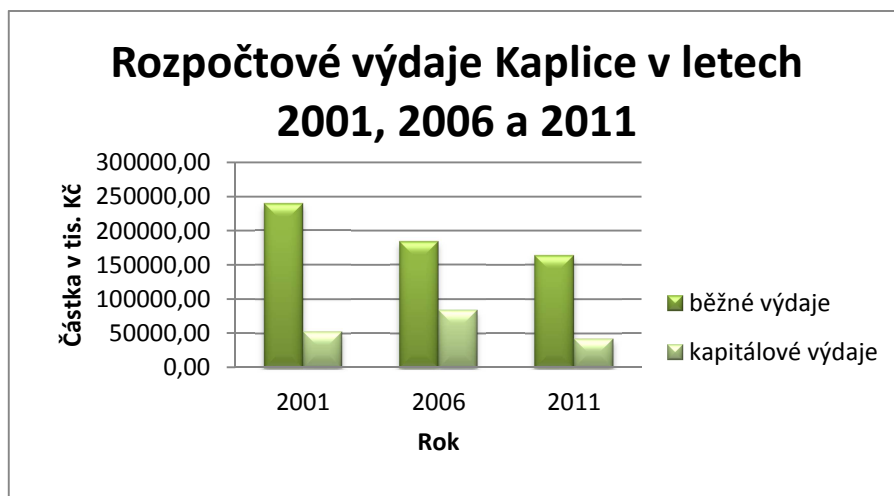

Zdroj: Vlastní zpracování

Výdaje města Kaplice se v průběhu sledovaných snižují, a to až téměř o 1 mil. Kč. Nejvíce peněžních prostředků město vynakládá na pokrytí běžných výdajů, kapitálové výdaje představují zhruba třetinu celkových výdajů.

Složení výdajů je znázorněno na následujícím grafu (Obrázek 5), přesné hodnoty jsou uvedeny v příloze 7.

Obrázek 5: Výdaje města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011

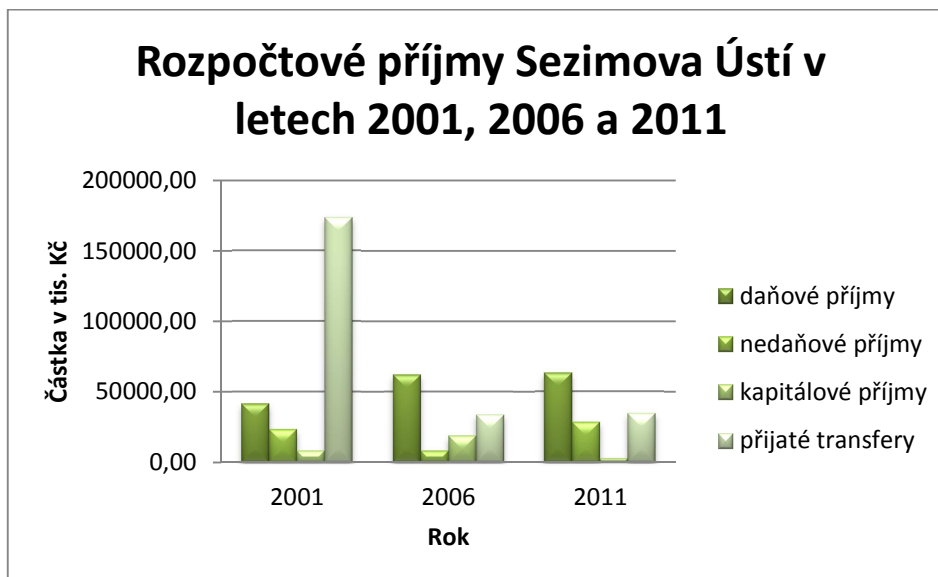

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy a výdaje města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011

Složení příjmů rozpočtu města je znázorněno v následujícím grafu (Obrázek 6):

Obrázek 6: Příjmy města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

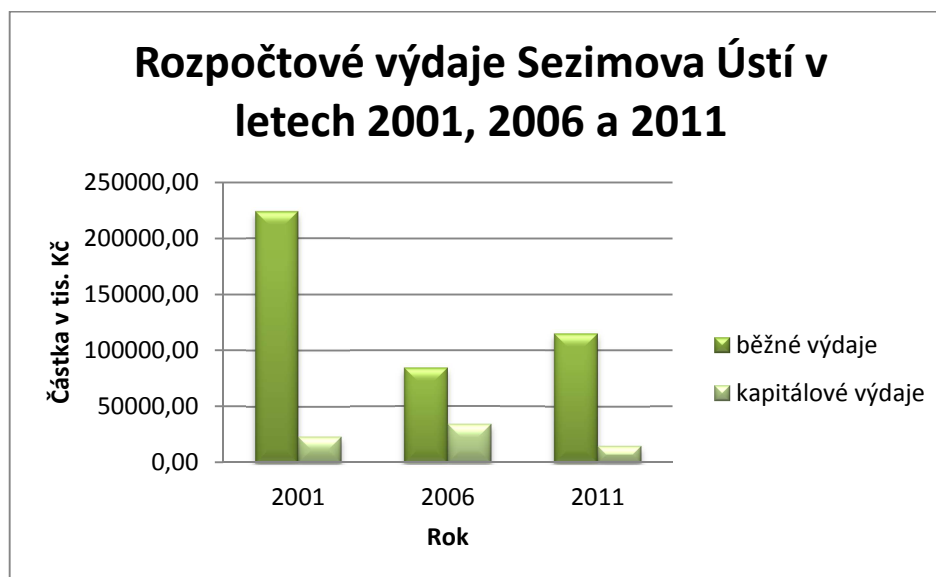
Složení celkových příjmů Sezimova Ústí je oproti městu Kaplice vyváženější. Pouze v roce 2001 tvoří 71 % celkových příjmů přijaté transfery, v následujících sledovaných letech je však již polovina celkových příjmů tvořena daňovými příjmy a pouze čtvrtina přijatými transfery. Kapitálové příjmy představují ve všech třech sledovaných letech zanedbatelnou položku, která nemá výrazný vliv na výši rozpočtu.

Na základě dat v tabulce rozpočtových příjmů města Sezimovo Ústí, uvedené v příloze č. 8, vyplývá, že celkové příjmy rozpočtu města oproti roku 2001 postupně klesají. V roce 2006 jsou o polovinu nižší než v roce 2001, což je způsobeno především výrazným poklesem přijatých transferů. V roce 2011 je složení příjmů obdobné jako v roce 2006.

Celkové výdaje města Sezimovo Ústí kolísají stejně jako celkové příjmy. Výrazně převládají výdaje na pokrytí běžných opakujících se potřeb. V roce 2006 dochází k jejich prudkému snížení a poklesu celkových výdajů téměř na polovinu oproti roku 2001. V roce 2011 dochází opět k jejich mírnému nárůstu, přesto jsou o více jak 137 mil. Kč nižší než před 10 lety.

Vývoj výše výdajů ve sledovaných letech je znázorněna na následujícím grafu (Obrázek 7), přesná výše výdajů města je zachycena v příloze č. 9.

Obrázek 7: Výdaje města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011

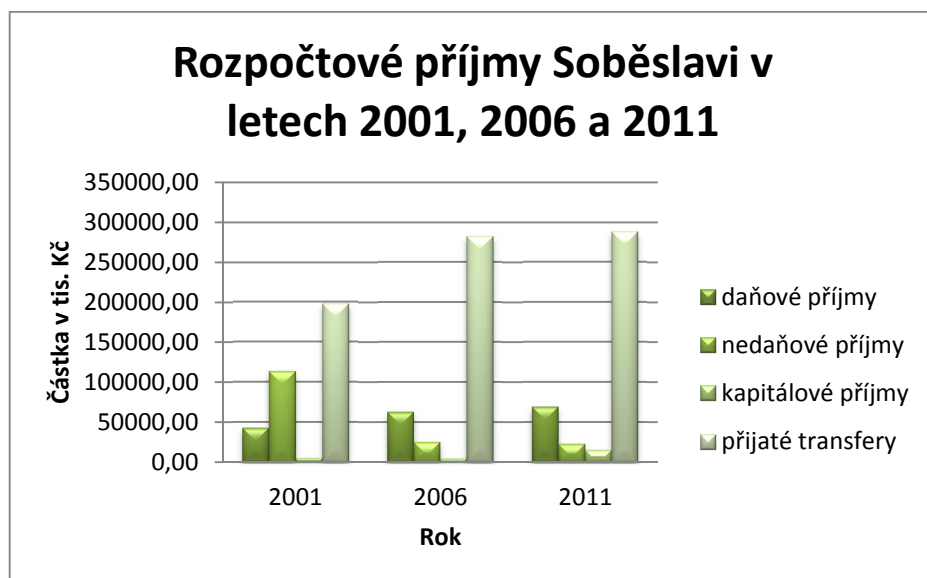
Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy a výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

Rozpočtové příjmy města Soběslav ve sledovaných letech 2001, 2006 a 2011 pravidelně rostou. Největší podíl celkových příjmů tvoří přijaté transfery, a to ve všech letech. Nedaňové příjmy představují nezanedbatelnou část příjmů převážně v roce 2001, kdy na ně připadá 55 % celkových příjmů, v následujících letech jejich význam prudce klesá. Kapitálové příjmy jsou minimální a nijak výrazně neovlivňují výši celkových příjmů ani v jednom ze sledovaných let.

Složení příjmů v jednotlivých letech je zachyceno na následujícím grafu (Obrázek 8), výše jednotlivých druhů příjmů je znázorněna v příloze 10.

Obrázek 8: Příjmy města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Celkové výdaje města Soběslav v letech 2006 a 2011 oproti roku 2001 výrazně rostou. Během 10 let se zvýšily o 43 %. Tento nárůst je způsoben výrazným zvyšováním běžných výdajů, naopak kapitálové výdaje jsou ve všech třech letech téměř stejné.

Přesné výdaje města jsou zachyceny v příloze č. 11: Výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011, složení výdajů je znázorněno na následujícím grafu (Obrázek 9).

Obrázek 9: Výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

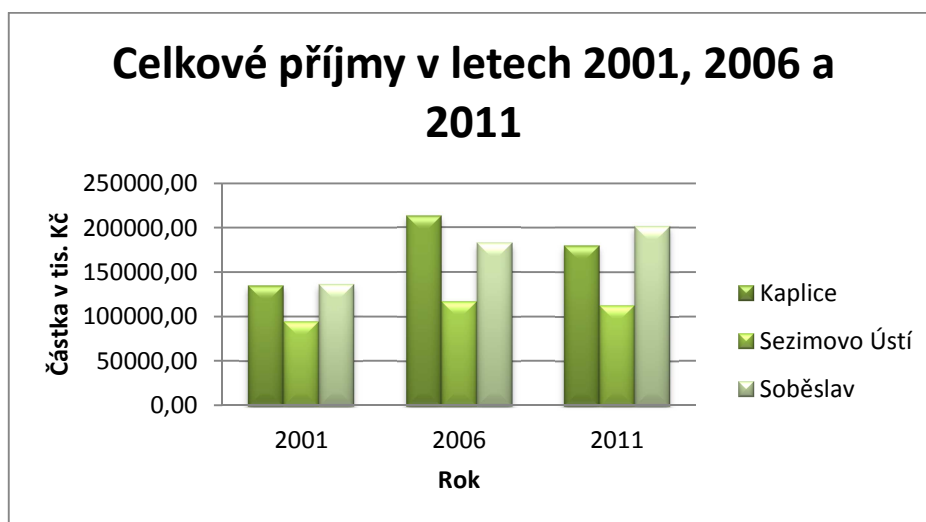
Zdroj: Vlastní zpracování

Horizontální analýza

Cílem horizontální analýzy je zhodnotit určitý subjekt v prostoru, tzn. porovnat ho s jinými podobnými subjekty ve stejném čase a prostředí. V tomto případě jsou srovnávána města Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav, které leží v Jihočeském kraji, v letech 2001, 2006 a 2011, a to na základě srovnání celkových příjmů a celkových výdajů po konsolidaci.

Celkové příjmy a výdaje vybraných měst v jednotlivých letech

Obrázek 10: Celkové příjmy po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 10 zachycuje výši celkových příjmů po konsolidaci měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav, a to v letech 2001, 2006 a 2011. Konkrétní výše celkových příjmů po konsolidaci všech tří měst v jednotlivých letech je zachycena v příloze č. 12: Celkové příjmy po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.

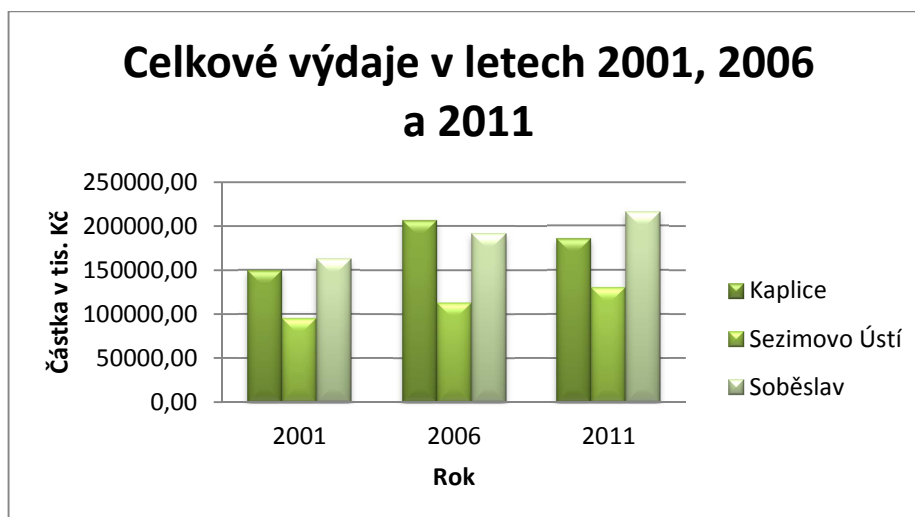
V roce 2001 mají města Kaplice a Soběslav prakticky stejné celkové příjmy po konsolidaci. Příjmy Sezimova Ústí jsou v tomto roce přibližně o 27 % nižší než příjmy ostatních dvou měst. Následující roky už nejsou tak vyrovnané. V roce 2006 má největší příjmy město Kaplice, oproti ní má Sezimovo Ústí celkové příjmy po konsolidaci nižší téměř o 100 mil. Kč. V roce 2011 je situace obdobná, přičemž největší příjmy má město Soběslav těsně následované Kaplicí. Příjmy Sezimova Ústí jsou opět výrazně nižší.

Z předchozích grafů je patrné, že daňové příjmy jsou u všech tří měst téměř stejné, rozdíl v celkových příjmech po konsolidaci spočívá tedy především v úspěšnosti Kaplice a Soběslavi v žádostech o transfery.

Vývoj celkových výdajů jednotlivých měst je srovnatelný s vývojem jejich příjmů. Nejnižší výdaje má město Sezimovo Ústí, a to ve všech sledovaných letech. Naopak nejvyšší výdaje, s výjimkou roku 2006, má město Soběslav. Kaplice se výší celkových výdajů blíží spíše Soběslavi.

Celkové výdaje po konsolidaci zachycuje následující graf (Obrázek 11), jejich přesné hodnoty jsou uvedeny v příloze č. 13: Celkové výdaje po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.

Obrázek 11: Celkové výdaje po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011

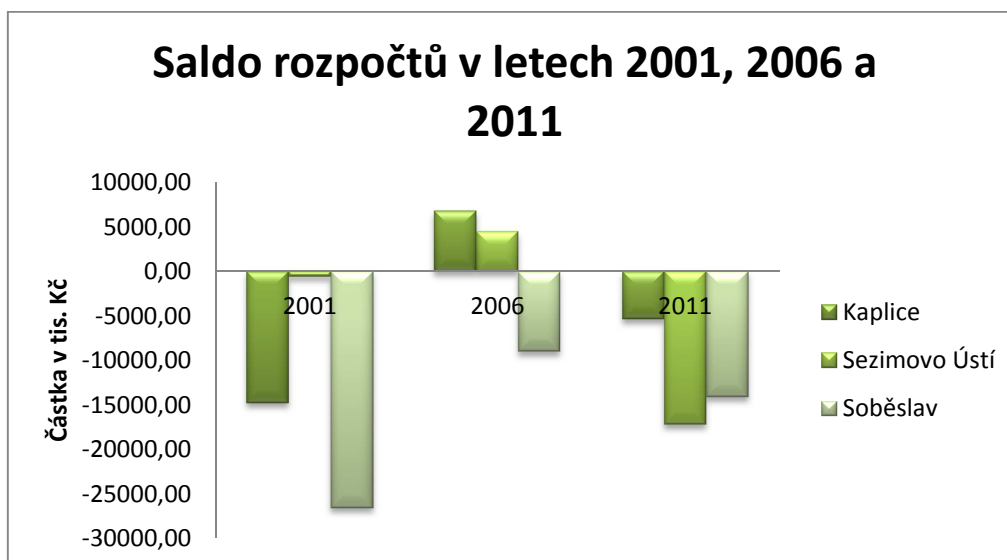

Zdroj: Vlastní zpracování

Saldo rozpočtů měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

Rozdíl mezi příjmy a výdaji (v tomto případě celkovými příjmy po konsolidaci a celkovými výdaji po konsolidaci) vyjadřuje saldo rozpočtu. Tento rozdíl může být kladný (celkové příjmy jsou vyšší než celkové výdaje), to znamená, že rozpočet je přebytkový, nebo záporný, což znamená schodkový rozpočet. Pokud je rozdíl roven nule, jedná se o rozpočet vyrovnaný.

Obrázek 12: Saldo rozpočtů v letech 2001, 2006 a 2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu (Obrázek 12) je patrné, že převažuje rozpočet schodkový, to znamená, že výdaje měst jsou vyšší než jejich příjmy.

V roce 2001 mají všechna tři sledovaná města schodkový rozpočet. Nejnižšího schodku dosahuje město Sezimovo Ústí, jehož výše činí pouze 620,20 tis. Kč, naopak největší schodek s více než 26 mil. Kč má město Soběslav.

V roce 2006 se podařilo městům Kaplice a Sezimovo Ústí vytvořit přebytkový rozpočet, a to ve výši 6 a 4 mil. Kč. Naopak město Soběslav má schodek téměř 9 mil. Kč. V tomto roce se oproti roku 2001 všem třem městům podařilo zlepšit své hospodaření. Kaplice a Sezimovo ústí se dostaly nad nulovou hranici, městu Soběslav se alespoň podařilo snížit schodek rozpočtu o 17 648,25 tis. Kč.

V roce 2011 se však všechna tři města dostávají opět pod nulovou hranici vyrovnaného rozpočtu. Nejnižší schodek má město Kaplice, nejvyššího schodku tentokrát dosahuje Sezimovo Ústí.

Výše salda rozpočtu všech tří měst ve sledovaných letech je zobrazena v příloze č. 14: Saldo rozpočtů v letech 2001, 2006 a 2011.

5.2. Finanční analýza měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav

Tato kapitola je věnována zhodnocení finančního zdraví vybraných měst Jihočeského kraje pomocí finančních ukazatelů. Těchto ukazatelů je celá řada, proto z nich byly vybrány a aplikovány pouze některé. Tyto ukazatele jsou uvedeny v literárním přehledu.

Potřebná data jsou čerpána z účetních výkazů měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav, a to z rozvahy, kde je zachycen majetek města a způsoby jeho krytí, a z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC. Tyto výkazy jsou zveřejněny na webovém portálu ministerstva financí České republiky. Výkazy z let 2001 až 2009 jsou umístěny na internetových stránkách ARISweb, výkazy od roku 2010 na stránkách ÚFIS. Počet obyvatel k 1. 1. daného roku je uveden na internetových stránkách Českého statistického úřadu.

5.2.1. Výpočet ukazatelů

Daňové příjmy na 1 obyvatele

Tabulka 1: Daňové příjmy na 1 obyvatele

Daňové příjmy na 1 obyvatele		2001	2006	2011
Kaplice	daňové příjmy	46 907,62	69 591,61	74 806,06
	počet obyvatel	7 077	7 248	7 325
	celkem	6,63	9,60	10,21
Sezimovo Ústí	daňové příjmy	41 600,73	62 194,89	63 344,56
	počet obyvatel	7 482	7 304	7 332
	celkem	5,56	8,52	8,64
Soběslav	daňové příjmy	43 195,50	63 247,28	69 561,85
	počet obyvatel	7 290	7 314	7 223
	celkem	5,93	8,65	9,63

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 1 znázorňuje výši daňových příjmů měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011 přepočtené na jednoho obyvatele.

V roce 2001 má největší daňové příjmy na jednoho obyvatele Kaplice, a to 6,63 tis. Kč. Naopak nejnižší má Sezimovo Ústí, kde na jednoho obyvatele připadá 5,56 tis. Kč.

V roce 2006 se zvyšují daňové příjmy všem třem obcím přibližně o 3 000 Kč na obyvatele. Pořadí zůstává stejné jako v roce 2001.

V posledním sledovaném roce už není oproti roku 2006 nárůst daňových příjmů tak výrazný jako mezi lety 2001 a 2006.

Daňové příjmy jsou pochopitelně pro jednotlivá města různé, přesto je z tabulky patrné, že rozdíl mezi nimi nikdy nepřesahuje 1 000 Kč daňových příjmů na jednoho obyvatele. Je též zajímavé, že Sezimovo Ústí, které má vždy největší počet obyvatel (s výjimkou roku 2006, kdy je ale rozdíl pouze 10 obyvatel oproti Soběslavi), má vždy nejnižší daňové příjmy.

Ukazatel finanční stability

Tabulka 2: Ukazatel finanční stability

Ukazatel finanční stability		2001	2006	2011
Kaplice	běžné příjmy	65 573,69	87 886,00	90 730,89
	celkové příjmy	134 865,28	213 409,52	180 038,97
	celkem	48,62	41,18	50,40
Sezimovo Ústí	běžné příjmy	65 211,08	70 480,90	91 867,78
	celkové příjmy	94 608,11	117 571,60	113 220,30
	celkem	68,93	59,95	81,14
Soběslav	běžné příjmy	56 865,41	88 887,08	92 489,47
	celkové příjmy	136 151,98	182 876,44	201 722,50
	celkem	41,77	48,60	45,85

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 2 je patrné, že v roce 2001 je po finanční stránce nejstabilnější Sezimovo Ústí, kdy 68,93 % jeho celkových příjmů tvoří běžné, každoročně plynoucí příjmy. Ostatní dvě města mají podíl běžných příjmů na celkových kolem 40 – 50 %.

V roce 2006 je situace obdobná. Podíl běžných příjmů na celkových příjmech v případě Soběslavi vzrostl o 7 %, kdežto u Kaplice se o těchto 7 % snížil. Ukazatel finanční stability se snížil i pro Sezimovo Ústí, přesto běžné příjmy tvoří téměř 60 % všech příjmů v daném roce.

V posledním sledovaném roce tvoří běžné příjmy města Sezimovo Ústí 81,14 % z celkových příjmů. Padesátiprocentní hranici dokonce překonává i Kaplice. Pouze Soběslavi podíl běžných příjmů na celkových příjmech klesá.

V každém roce je výše běžných příjmů jednotlivých měst srovnatelná, největší rozdíl ve výsledcích je tudíž způsoben výší přijatých transferů.

Ukazatel finanční soběstačnosti

Tabulka 3: Ukazatel finanční soběstačnosti

Ukazatel finanční soběstačnosti		2001	2006	2011
Kaplice	běžné příjmy	65 573,69	87 886,00	90 730,89
	kapitálové příjmy	20 289,09	37 183,19	1 186,36
	běžné výdaje	238 933,66	183 759,41	163 569,29
	celkem	35,94	68,06	56,19
Sezimovo Ústí	běžné příjmy	65 211,08	70 480,90	91 867,78
	kapitálové příjmy	8 322,08	18 921,02	2 929,14
	běžné výdaje	223 812,60	83 995,44	115 153,37
	celkem	32,85	106,44	82,32
Soběslav	běžné příjmy	56 865,41	88 887,08	92 489,47
	kapitálové příjmy	5 330,80	4 876,71	15 597,04
	běžné výdaje	200 900,48	340 895,96	342 626,89
	celkem	30,96	27,51	31,55

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 3 vyplývá, že v roce 2001 jsou všechna tři sledovaná města schopna uhradit z běžných a kapitálových příjmů pouze 30 – 36 % svých běžných výdajů. Zbylých 70 % je tedy nutno financovat z cizích zdrojů, např. z transferů či návratných finančních výpomocí.

V následujícím sledovaném roce se situace výrazně mění. Město Sezimovo Ústí je schopno jen z vlastních příjmů pokrýt veškeré své běžné výdaje, Kaplice alespoň z 68 %. Naopak podíl vlastních příjmů na běžných výdajích Soběslavi se oproti roku 2001 snižuje o tři procentní body.

V roce 2011 je Kaplice schopna hradit 56,19 % běžných výdajů z vlastních příjmů, což znamená pokles o přibližně 12 %. Sezimovo Ústí je v tomto roce také nuceno hradit část běžných výdajů z jiných zdrojů, i když ne v takové výši jako Kaplice nebo Soběslav. Právě Soběslav potřebuje na pokrytí běžných výdajů téměř 70 % z cizích zdrojů.

Ukazatel samofinancování

Tabulka 4: Ukazatel samofinancování

Ukazatel samofinancování		2001	2006	2011
Kaplice	běžné příjmy	65 573,69	87 886,00	90 730,89
	kapitálové příjmy	20 289,09	37 183,19	1 186,36
	běžné výdaje	238 933,66	183 759,41	163 569,29
	kapitálové výdaje	53 142,02	84 590,79	42 975,41
	celkem	-2,88	-0,69	-1,67
Sezimovo Ústí	běžné příjmy	65 211,08	70 480,90	91 867,78
	kapitálové příjmy	8 322,08	18 921,02	2 929,14
	běžné výdaje	223 812,60	83 995,44	115 153,37
	kapitálové výdaje	23 671,76	34 549,25	15 182,30
	celkem	-6,35	0,16	-1,34
Soběslav	běžné příjmy	56 865,41	88 887,08	92 489,47
	kapitálové příjmy	5 330,80	4 876,71	15 597,04
	běžné výdaje	200 900,48	340 895,96	342 626,89
	kapitálové výdaje	85 587,05	43 691,93	67 335,69
	celkem	-1,62	-5,66	-3,48

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 4 je u jednotlivých měst srovnávána míra samofinancování. V roce 2001 není ani jedno z měst schopno pokrýt kapitálové výdaje z vlastních zdrojů a musí je celé hradit z jiných zdrojů.

V roce 2006 dokáže část kapitálových výdajů hradit z vlastních zdrojů pouze Sezimovo Ústí, v roce 2011 už je však situace stejná jako v roce 2001.

Zadluženost na 1 obyvatele

Tabulka 5: Zadluženost na 1 obyvatele

Zadluženost na 1 obyvatele		2001	2006	2011
Kaplice	celková zadluženost	50 695,47	64 253,41	55 762,70
	počet obyvatel	7 077	7 248	7 325
	celkem	7,16	8,86	7,61
Sezimovo Ústí	celková zadluženost	41 943,43	35 522,08	12 788,72
	počet obyvatel	7 482	7 304	7 332
	celkem	5,61	4,86	1,74
Soběslav	celková zadluženost	20 200,00	13 514,87	25 397,64
	počet obyvatel	7 290	7 314	7 223
	celkem	2,77	1,85	3,52

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 5 vyplývá, že v roce 2001 je nejvíce zadluženo město Kaplice, kdy na jednoho obyvatele připadá 7,16 tis. Kč dluhu. Naopak nejméně zadlužená je Soběslav s pouhými 2,77 tis. Kč dluhu na obyvatele. Sezimovo Ústí se v míře zadluženosti pohybuje mezi nimi s dluhem ve výši 5,61 tis. Kč na jednoho obyvatele.

V roce 2006 už je situace obdobná. Nejvyšší zadluženost má město Kaplice, s 8,86 Kč dluhu na jednoho obyvatele, což je o téměř 2 tis. Kč více než před 5 lety. Městům Sezimovo Ústí a Soběslav naopak zadluženost klesá přibližně o další 1 tis. Kč na hlavu.

V roce 2011 je sice stále nejvíce zadlužené město Kaplice, přesto se mu podařilo výši svého dluhu snížit o 1,2 tis. Kč na jednoho obyvatele. Nejméně závazků má Sezimovo Ústí. V tomto roce vzrostla zadluženost pouze městu Soběslav, a to dvojnásobně.

Ukazatel dluhové služby

Tabulka 6: Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby		2001	2006	2011
Kaplice	dluhová služba	3 440,85	9 001,78	8 628,19
	dluhová základna	134 865,28	213 409,52	180 038,97
	celkem %	2,55	4,22	4,79
Sezimovo Ústí	dluhová služba	10 374,12	6 459,70	3 105,50
	dluhová základna	94 608,11	117 571,60	113 220,29
	celkem %	10,97	5,49	2,74
Soběslav	dluhová služba	5 114,10	1 862,80	7 485,80
	dluhová základna	136 151,98	182 876,44	201 722,50
	celkem %	3,76	1,02	3,71

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 6 je patrné, že ve sledovaných letech ani jedno z měst nedosahuje třiceti-procentní hranice stanovené Ministerstvem financí. Nejvyšší hodnotu ukazatele dluhové služby má město Sezimovo Ústí v roce 2001, kdy 10,97 % jeho příjmů připadá jen na úhradu dluhů. Během dalších 10 let se mu však tento podíl daří snížit až na 2,74 % a ze všech tří měst dosahuje v roce 2011 poprvé nejlepšího výsledku. Naopak nejnižší hodnotu ukazatele má Soběslav v roce 2006, kdy podíl splátek dluhů na celkových příjmech je téměř zanedbatelný, a to 1,02 %.

Krytí dluhu

Tabulka 7: Krytí dluhu

Krytí dluhu		2001	2006	2011
Kaplice	běžné příjmy	65 573,69	87 886,00	90 730,89
	běžné výdaje	238 933,66	183 759,41	163 569,29
	celková zadluženost	50 695,47	64 253,41	55 762,70
	celkem	-3,42	-1,49	-1,31
Sezimovo Ústí	běžné příjmy	65 211,08	70 480,90	91 867,78
	běžné výdaje	223 812,60	83 995,44	115 153,37
	celková zadluženost	41 943,43	35 522,08	14 020,62
	celkem	-3,78	-0,38	-1,66
Soběslav	běžné příjmy	56 865,41	88 887,08	92 489,47
	běžné výdaje	200 900,48	340 895,96	342 626,89
	celková zadluženost	20 200,00	13 514,87	25 824,33
	celkem	-7,13	-18,65	-9,69

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 7 je zřejmé, že ani jedno z měst není schopno hradit dluh z provozního přebytku, a to v žádném ze sledovaných let. Důvodem je fakt, že žádné z měst nikdy netvoří provozní přebytek, ale ztrátu, kterou musí financovat z jiných zdrojů. Nejhůře je na tom Soběslav v roce 2006, naopak nejlépe Sezimovo Ústí v témže roce.

Běžná likvidita

Tabulka 8: Běžná likvidita

Běžná likvidita		2001	2006	2011
Kaplice	oběžná aktiva	50 924,25	52 876,55	55 547,27
	krátkodobé závazky	12 275,34	15 605,51	14 982,25
	celkem	4,15	3,39	3,71
Sezimovo Ústí	oběžná aktiva	100 264,84	30 011,18	31 347,74
	krátkodobé závazky	39 953,01	1 436,20	15 759,14
	celkem	2,51	20,90	1,99
Soběslav	oběžná aktiva	15 207,43	14 572,72	26 051,95
	krátkodobé závazky	1 073,19	2 370,10	15 211,10
	celkem	14,17	6,15	1,71

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce 8 je uvedena hodnota běžné likvidity v letech 2001, 2006 a 2011 všech tří sledovaných měst.

Velmi dobrou likviditu má město Sezimovo Ústí v roce 2006 a Soběslav v roce 2001, kdy jejich oběžná aktiva výrazně převyšují krátkodobé závazky a města jsou schopna zajistit dostatek peněžních prostředků na úhradu závazků.

V roce 2011 však běžná likvidita města Sezimovo Ústí výrazně klesá. Je to dáno značným nárůstem krátkodobých závazků, a to především vlivem přijatých krátkodobých záloh. Značně klesá i běžná likvidita Soběslavi, která v roce 2001 dosahuje hodnoty 14,17, ale v roce 2011 už jen 1,71 a ocitá se téměř na hranici přijatelnosti. Dochází sice ke zvýšení oběžných aktiv téměř o 11 tis. Kč., ale též ke zvýšení krátkodobých závazků o více jak 14 tis. Kč. Běžná likvidita Kaplice se pohybuje přibližně na stejné úrovni během všech tří sledovaných let.

5.2.2. Zhodnocení finančních ukazatelů

Tabulka 9: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2001

2001	Kaplice	Sezimovo Ústí	Soběslav
Daňové příjmy na 1 obyvatele	3	1	2
Ukazatel finanční stability	2	3	1
Ukazatel finanční soběstačnosti	3	2	1
Ukazatel samofinancování	2	1	3
Zadluženost na 1 obyvatele	1	2	3
Ukazatel dluhové služby	3	1	2
Krytí dluhu	3	2	1
Běžná likvidita	2	1	3
Body celkem	19	13	16

ZDROJ: Vlastní zpracování

Tabulka 9 hodnotí ukazatele v roce 2001. Z výsledků je patrné, že nejlépe hospodařícím městem v tomto roce je Kaplice, které při hodnocení pomocí bodovací metody získává 19 bodů. Druhým nejlépe hospodařícím městem je Soběslav se 16 body a na posledním místě je Sezimovo Ústí (13 bodů).

Tabulka 10: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2006

2006	Kaplice	Sezimovo Ústí	Soběslav
Daňové příjmy na 1 obyvatele	3	1	2
Ukazatel finanční stability	1	3	2
Ukazatel finanční soběstačnosti	2	3	1
Ukazatel samofinancování	2	3	1
Zadluženost na 1 obyvatele	1	2	3
Ukazatel dluhové služby	2	1	3
Krytí dluhu	2	3	1
Běžná likvidita	1	3	2
Body celkem	14	19	15

ZDROJ: Vlastní zpracování

V roce 2006 (viz tabulka 10) nejlépe hospodaří město Sezimovo Ústí, které na základě použití bodovací metody získává 19 bodů. Soběslav (15 bodů) v konečném hodnocení získala o pouhý jeden bod více než Kaplice (14 bodů).

Tabulka 11: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2011

2011	Kaplice	Sezimovo Ústí	Soběslav
Daňové příjmy na 1 obyvatele	3	1	2
Ukazatel finanční stability	2	3	1
Ukazatel finanční soběstačnosti	2	3	1
Ukazatel samofinancování	2	3	1
Zadluženost na 1 obyvatele	1	3	2
Ukazatel dluhové služby	1	3	2
Krytí dluhu	3	2	1
Běžná likvidita	3	2	1
Body celkem	17	20	11

ZDROJ: Vlastní zpracování

V roce 2011 (tabulka 11) nejlépe hospodaří s finančními prostředky město Sezimovo Ústí (20 bodů), následované Kaplicí (17 bodů). Jednoznačně nejhůře hospodařícím městem je Soběslav, kterému se podařilo získat pouze 11 bodů.

5.3. Dotazníkové šetření

Starosta města Kaplice pan Mgr. Pavel Talíř, starosta města Sezimovo Ústí pan Ing. Mgr. Martin Doležal a starosta města Soběslav pan Ing. Jindřich Bláha odpovídali na deset otázek týkajících se sestavování a plnění rozpočtu, financování z cizích zdrojů a rozvoje jejich měst. Dotazníky jsou přiloženy v příloze č. 15.

5.3.1. Sestavování a schvalování rozpočtu

Návrh rozpočtu je sestavován ve všech třech městech přibližně ve stejnou dobu: v Soběslavi v měsíci říjnu, v Sezimově Ústí v období od září do listopadu a Kaplici v druhé polovině roku. Starosta Kaplice k této části otázky navíc připojil postup sestavení rozpočtu: nejprve se sbírají podklady, které následně kompletuje odbor ekonomiky a školství. Následně jsou tyto podklady zpracovány a je vytvořen předpokládaný rozpočet města, který je předložen zastupitelstvu města. Rozpočet pro další rok je schvalován vždy v prosinci.

5.3.2. Investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování

Na otázku, zda je investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování, odpověděli starostové Kaplice a Soběslavi kladně. Pouze Starosta Sezimova Ústí je přesvědčen, že jejich investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování není. Jako důvod uvádí, že zásobník investičních akcí obsahuje větší množství akcí, ze kterých je nutno vybírat dle priorit a aktuálních možností města.

5.3.3. Spokojenost s výší rozpočtu

Třetí otázkou je zjišťováno, do jaké míry jsou starostové spokojeni s výší rozpočtu. Z odpovědí vyplývá, že zcela spokojen je pouze starosta města Kaplice. Starostové ostatních dvou měst s výší rozpočtu nejsou spokojeni. V tomto bodě nastává zajímavý rozpor, neboť v předchozí otázce na investiční výhled uvádí starosta Soběslavi, že je s investičním výhledem města spokojen, z čehož lze předpokládat, že má dostatek finančních prostředků na všechny plánované investice, přesto s výší rozpočtu spokojen není.

5.3.4. Úpravy rozpočtu během rozpočtového období

K rozpočtovým úpravám během rozpočtového období dochází ve všech městech, liší se pouze četností. Starosta Kaplice uvádí, že rozpočet je upravován přibližně jednou za měsíc. V Soběslavi k těmto změnám dochází přibližně čtyřikrát do roka, starosta Sezimova Ústí tuto odpověď blíže nespecifikoval.

5.3.5. Využívání úvěrových zdrojů

Kaplice v současné době úvěrové zdroje čerpat nepotřebuje, pouze splácí úvěry z minulých let, což je patrné i z výše provedené finanční analýzy (ukazatel zadluženosti na jednoho obyvatele). Úvěrové zdroje nevyužívá ani město Sezimovo Ústí. Úvěry čerpá pouze Soběslav, a to pouze pro částečné financování velkých projektů.

5.3.6. Čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

Zde byly odpovědi velmi stručné. Města Kaplice a Soběslav tyto prostředky čerpali nebo čerpají, Sezimovo Ústí nikoliv.

5.3.7. Hlavní bariéry v oblasti financování

Na otázku ohledně bariér v oblasti financování odpověděl starosta Kaplice, že největší bariérou je pouze výše příjmů plynoucích do rozpočtu města. Starosta Sezimova Ústí vidí největší bariéry především v nejasné a stále se měnící politice státu v oblasti financování potřeb obcí a budoucí podoby státní správy a dále ve vysoké administrativní náročnosti při procesování žádostí o dotace spolu s nejasnými kritérii hodnocení. Starosta Soběslavi uvádí jako bariéru pouze složitost čerpání dotací z fondů EU.

5.3.8. Uskutečněné investice

Obecně lze říci, že nejvíce bylo investováno do rekonstrukcí. Město Kaplice provedlo v roce 2010 rekonstrukci ulice Pobřežní, která stála 11 406 550,29 Kč, v roce 2011 byl rekonstruován a rozšiřován vodovod a kanalizace v osadě Hubenov za 22 928 393,37 Kč a v roce 2012 probíhala výstavba 1. etapy ZTV JIH za 6 694 966 Kč. Ve městě Sezimovo Ústí byly zateplovány budovy tří základních škol a jedné mateřské školy a byla rekonstruována tělocvična základní školy a lávka přes Kozský potok. Výše těchto investic nebyla uvedena. Město Soběslav investovalo především do vybudování

letního koupaliště (60 mil. Kč), do přestavby kina na Společenské centrum za 30 mil. Kč a do vestavby knihovny do objektu hradu za 45 mil Kč.

5.3.9. Překážky v rozvoji města

Podle starosty Kaplice jsou největšími překážkami nedostatek financí, zdoluhavý proces schvátování záměru a nekvalitní legislativa. Starosta Sezimova Ústí vidí největší překážky v malé výměře katastrálního území, v nedostatku vlastních nemovitostí, v nedostatku finančních prostředků, v zanedbaném bytovém fondu a špatném stavu komunikací a hlavně v nezaměstnanosti. Starosta Soběslavi uvádí především nedostatek dotačních titulů na rozvoj infrastruktury, složitost čerpání dotací a přehnanou byrokracií.

5.3.10. Další rozvoj města

Starosta Kaplice klade důraz především na rozvoj infrastruktury, výstavbu bydlení pro seniory a mladé rodiny, rozvoj podmínek pro drobné a střední podnikání a rozvoj kultury a sportu pro všechny skupiny obyvatel. Starosta města Sezimova Ústí by chtěl v dalších letech investovat především do dalšího rozvoje individuální bytové výstavby a do výstavby sportovně-rekreačního areálu s koupacím biotopem. Dále by chtěl zajistit dostatečnou kapacitu v domově pro seniory a domě s pečovatelskou službou. Tento problém lze podle něj řešit výstavbou nového objektu, rekonstrukcí stávajícího a smlouvou s jiným zřizovatelem. Starosta Soběslavi zdůrazňuje potřebu rozšíření průmyslové zóny pro příchod nových podnikatelů, rozvoj infrastruktury a podmínek pro výstavbu rodinných domů.

6. Diskuse (komparace a syntéza údajů), návrhy na zlepšení stávajícího stavu

Pro účely analýzy hospodaření byla vybrána města s téměř stejným počtem obyvatel, aby bylo možno je lépe porovnat. Podmínkou bylo, aby se jednalo o města s minimálním počtem obyvatel 5 000, neboť takto velká města mají složení příjmů a výdajů rozmanitější, jejich investice bývají větší a bývá jich více.

V této práci byly sledovány příjmy a výdaje a plnění rozpočtu v letech 2001, 2006 a 2011. Tyto roky byly vybrány tak, aby obsáhly jedno desetiletí. Konečným rokem byl stanoven rok 2011, jelikož účetní výkazy a výkaz o plnění rozpočtu pro rok 2012 nebyly v době zpracování této práce dosud zveřejněny.

Nejprve byly analýze podrobeny příjmy a výdaje jednotlivých měst, zejména jejich složení. V tomto případě se jednalo o analyzování změn ve složení příjmů a výdajů jednotlivých měst za sledované období. Konečné srovnání měst mezi sebou pak bylo provedeno na základě srovnání celkových příjmů a výdajů po konsolidaci.

Složení příjmů jednotlivých měst v roce 2001 bylo následující: výše daňových příjmů byla u všech tří měst srovnatelná a pohybovala se od 41 600,73 tis. Kč do 46 907,62 tis. Kč. Tyto příjmy byly téměř stejné právě z toho důvodu, že se jedná o přibližně stejně velká města. Rozdíly v nedaňových příjmech byly již větší. U Kaplice a Sezimova Ústí se pohybovaly kolem 20 000 tis. Kč, ale Soběslav měla nedaňové příjmy v roce 2001 ve výši až 113 669,91 tis. Kč a tudíž představovaly druhou nejvýznamnější složku celkových příjmů rozpočtu v tomto roce. Kapitálové příjmy tvořily vzhledem k ostatním příjmům nepatrnou položku, pouze u Kaplice dosahovaly výše 20 mil. Kč. Nejvýznamnější příjmovou položkou byly v tomto roce přijaté transfery, které u všech tří měst představovaly největší přísun peněžních prostředků do rozpočtu města. Jejich výše se pohybovala od 173 331,02 tis. Kč až po 197 726,66 tis. Kč. Na základě tohoto stručného přehledu lze tedy shrnout, že příjmovou stránku rozpočtu všech tří měst tvořily v roce 2001 především přijaté transfery. Naopak téměř zanedbatelnou složkou byly kapitálové příjmy.

V roce 2006 se výše daňových příjmů zvýšila o přibližně 20 000 tis. Kč, a to pro všechna tři města. Výrazné změny byly ale i u ostatních druhů příjmů. Nejvýraznější změna výše nedaňových příjmů nastala u města Soběslav, kde z hodnoty 113 669,91 tis. Kč před pěti lety klesly na 25 639,80 tis. Kč. Přibližně o 15 000 tis. Kč se snížily i Se-

zimovu Ústí, pouze Kaplice si zachovala zhruba stejnou výši nedaňových příjmů. V případě kapitálových příjmů došlo k jejich nezanedbatelnému nárůstu u města Kaplice, kde se zvýšily o téměř 17 000 tis. Kč, a u Sezimova Ústí, kde byl nárůst 10 600 tis. Kč. Naopak u Soběslavi došlo k jejich nepatrnému snížení. Jelikož však tento druh příjmů tvořil vcelku malou část celkových příjmů, neměl na jejich výši prakticky žádný vliv. Pokud jde o přijaté transfery, u města Kaplice a Soběslavi opět představovaly největší podíl na celkových příjmech rozpočtu. V tomto roce však příliš úspěšné v čerpání dotací nebylo Sezimovo Ústí, neboť jejich výše se snížila o zhruba 140 000 tis. Kč. Lze tedy shrnout, že daňové příjmy oproti roku 2001 vzrostly, přičemž jejich výše byla stále srovnatelná. K největším výkyvům došlo u čerpání přijatých transferů, kdy Soběslavi se jejich objem zvýšil o přibližně 90 000 tis. Kč, kdežto Sezimovu Ústí se rapidně snížil. V jeho případě už dokonce největší podíl na celkových příjmech připadl na daňové příjmy, nikoliv na přijaté transfery, jak tomu bylo v předchozím sledovaném roce.

V roce 2011 už není výše daňových příjmů vyrovnaná. Kaplici i Soběslavi vzrostly přibližně o 5 – 6 000 tis. Kč, ovšem Sezimovu Ústí pouze o necelý 1 000 tis. Kč. Rozdíl byl i v čerpání transferů. V průběhu let se jejich výše v případě Kaplice pravidelně snižovala, kdežto u Soběslavi pravidelně rostla, i když nárůst mezi roky 2006 a 2011 nebyl již tak výrazný. Výše transferů v případě Sezimova Ústí se pohybovala přibližně ve stejné výši jako v roce 2006. Kapitálové příjmy tvořily u všech měst zanedbatelnou položku, proto zde nebudou dále rozebírány. V případě nedaňových příjmů byla jejich výše srovnatelná s rokem 2006 s výjimkou Sezimova Ústí, kde byl nárůst až o 20 000 tis. Kč. Je tedy zřejmé, že v případě měst Kaplice a Soběslav byly příjmy z největší části tvořeny přijatými transfery, pouze u Sezimova Ústí daňovými příjmy.

Po srovnání celkových příjmů po konsolidaci bylo zřejmé, že největší rozdíly ve jejich výši byly způsobeny právě výší přijatých transferů. Z toho vyplývá, že nejnižší příjmy mělo ve všech sledovaných letech Sezimovo Ústí, které nebylo tak úspěšné (hlavně v roce 2006 a 2011) v čerpání transferů.

V analýze dílčích i celkových výdajů již takové rozdíly nebyly. Ve všech případech byly kapitálové výdaje výrazně nižší než běžné výdaje. V roce 2001 a 2011 mělo nejvyšší celkové výdaje po konsolidaci město Soběslav, vždy těsně následované Kaplicí. Naopak celkové výdaje Sezimova Ústí byly výrazně nižší, což mohlo být způsobeno především nižšími celkovými příjmy, a to ve všech letech.

Rozdílem mezi příjmy a výdaji je zjišťováno saldo rozpočtu, které může nabývat kladných, záporných nebo nulových hodnot, to znamená, že se jedná o rozpočet přebytkový, schodkový či vyrovnaný. Po provedené analýze celkových příjmů a výdajů po konsolidaci byl zkoumání podroben i jejich rozdíl. Ten v roce 2001 nabýval ve všech třech případech záporných hodnot, přičemž největší schodek připadl na město Soběslav (-26 564,65 tis. Kč), nejnižší na Sezimovo Ústí (-620,20 tis. Kč).

V roce 2006 se podařilo dvěma městům vytvořit přebytkový rozpočet, který mohl sloužit například na úhradu závazků. Schodkový rozpočet měla v tomto roce pouze Soběslav. Přestože ta stále nedosáhla vyrovnaného či přebytkového rozpočtu, výrazně se jí podařilo snížit schodek z minulých let, který nyní činil pouze 8 916,40 tis. Kč.

V roce 2011 byla situace opačná. Všechna tři města sestavila rozpočet takovým způsobem, že rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji byl záporný. Největší pokles se projevil u Sezimova Ústí, u kterého činil rozdíl salda rozpočtu mezi roky 2006 a 2011 téměř 21 000 tis. Kč a v tomto roce dosáhlo největšího schodku ze všech tří měst. Pro shrnutí lze říci, že vývoj hospodaření na základě salda rozpočtu bylo ideální mezi roky 2001 a 2006, kdy se všem městům podařilo schodek rozpočtu snížit a Kaplice a Sezimovo Ústí dokonce sestavily přebytkový rozpočet.

Pokud by bylo hospodaření Kaplice, Sezimova Ústí a Soběslavi hodnoceno jen na základě analýzy příjmů a výdajů, nebylo by možno zcela jednoznačně rozhodnout, které z měst hospodaří s finančními prostředky lépe. Město Sezimovo Ústí mělo sice nejnižší výdaje, ale zároveň mělo nejnižší příjmy, což by mohlo být na úkor dalšího rozvoje města. V roce 2006 a 2011 dosahovala výše přijatých transferů pro toto město jen zlomek toho, kolik se podařilo čerpat ostatním dvěma městům. Možností čerpat transfery se nabízí z mnoha zdrojů, záleží především na tom, na co by chtělo město finanční prostředky použít. Mezi fondy patří např. ROP, neboli Regionální operační programy, které slouží např. k modernizaci infrastruktury, vytváření prostředí pro vznik malých a středních podniků apod. Další možností je Operační program Životní prostředí. Peněžní prostředky získané prostřednictvím tohoto fondu by měly sloužit především ke zlepšení stavu jednotlivých složek životního prostředí. Dalšími programy jsou Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost, Operační program Podnikání a inovace či Integrovaný operační program.

Aby bylo možno lépe zhodnotit hospodaření vybraných měst, byla provedena též finanční analýza založená na osmi vybraných ukazatelích. Na základě vypočtených hodnot byl každý ukazatel obodován jedním až třemi body a město s nejvyšším počtem bodů bylo vyhodnoceno jako nejlépe hospodařící. Použitá bodovací metoda přiřazuje všem ukazatelům stejnou váhu, to znamená, že neurčuje jejich významnost.

Nejprve byl hodnocen rok 2001. Za nejlépe hospodařící obec byla vybrána Kaplice, která na základě bodovací metody získala 19 bodů. V porovnání s ostatními obcemi dosáhla lepších hodnot hned u několika ukazatelů a pouze u jednoho dostala nejnižší počet bodů. Přestože mělo toto město největší zadluženost na jednoho obyvatele, mělo zároveň nejvíce daňových příjmů na jednoho obyvatele a nejvyšší míru finanční soběstačnosti. To znamená, že se jí dařilo hradit více běžných výdajů z vlastních příjmů než jiným obcím. V tomto roce dosáhl nejnižší hodnoty i ukazatel dluhové služby, což znamená, že dluhová služba byla v poměru k dluhové základně nejnižší ze všech tří měst. V případě tohoto ukazatele je též důležité, že v žádném roce a u žádného z měst nedosahoval třicetiprocentní hranice stanovené Ministerstvem financí České republiky. Kaplice získala nejvíce bodů i za ukazatel krytí dluhu, který staví do poměru provozní přebytek a celkovou zadluženost. Ani jednomu z měst se nepodařilo vytvořit provozní přebytek, tj. kladný rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji, v případě Kaplice však provozní ztráta byla nejnižší.

Naopak nejhůře hospodařícím městem v tomto roce bylo Sezimovo Ústí, které na základě použití bodovací metody získalo pouhých 13 bodů. Plný počet bodů získalo pouze za ukazatel finanční stability, neboť běžné příjmy tvořily v tomto roce významnou složku jeho celkových příjmů. Nejhůře obodované byly ukazatele daňových příjmů na jednoho obyvatele, ukazatel samofinancování, ukazatel dluhové služby a běžná likvidita. Nějak výrazně ovlivnit výši ukazatele daňových příjmů na obyvatele město nemůže, jelikož se jedná o příjmy plynoucí z větší části přímo ze státního rozpočtu, jedinou možností je zvýšit místní daně a poplatky, což ale nezajistí dostatečné zvýšení daňových příjmů, navíc může vyvolat negativní reakce ze strany obyvatelstva. Ukazatel samofinancování by bylo možno ovlivnit pouze zvýšením běžných či kapitálových příjmů, nebo snížením běžných výdajů tak, aby v čitateli bylo kladné číslo. V případě ukazatele dluhové služby by bylo třeba, aby město splatilo část závazků spadajících do dluhové služby nebo aby zvýšilo dluhovou základnu např. větším čerpáním transferů. Posledním problémovým ukazatelem pro Sezimovo Ústí je běžná likvidita čili platební schopnost.

Tu by bylo možno zvýšit pouze snížením krátkodobých závazků, nebo zvýšením oběžného majetku. Oběžný majetek, resp. peněžní prostředky lze ideálně zvýšit přijatými transfery.

Město Soběslav se v tomto roce umístilo na druhém místě. Pokud by chtělo zlepšit své hospodaření, mělo by se zaměřit na ukazatel finanční stability, finanční soběstačnosti a krytí dluhu. Ukazatel finanční stability je založen na poměru běžných a celkových příjmů. Pokud město ve velké míře čerpá transfery, tento ukazatel bude vždy dosahovat nižších hodnot. V tomto případě je rozhodující, čemu dává město přednost, zda větší finanční stabilitě a soběstačnosti nebo větším investicím a menšímu zadlužení. V případě posledního problémového ukazatele krytí dluhu je možností, jak hodnotu zvýšit, snížit celkovou zadluženost nebo běžné výdaje, případně zvýšit běžné příjmy tak, aby byl tvořen provozní zisk, ze kterého by bylo možno hradit závazky města.

V roce 2006 byla situace úplně jiná. Předtím nejhůře hospodařící město se nyní stalo nejlépe hospodařícím a naopak. Sezimov Ústí se podařilo zlepšit jak ukazatel finanční soběstačnosti, tak i ukazatel samofinancování, krytí dluhu a běžnou likviditu. Ke zlepšení ukazatele finanční soběstačnosti přispělo především výrazné snížení běžných výdajů, a to až téměř o 140 000 tis. Kč. Ze stejného důvodu bylo dosaženo lepšího výsledku i v případě ukazatele finanční soběstačnosti a krytí dluhu. U ukazatele běžné likvidity došlo sice ke snížení oběžných aktiv, ale zároveň i výraznému snížení krátkodobých závazků.

Naopak nejhůře hospodařícím městem roku 2006 je Kaplice, která v roce 2001 dosáhla nejlepšího výsledku. V tomto případě došlo k získání méně bodů u většiny ukazatelů: ukazatele finanční stability, finanční soběstačnosti, dluhové služby, krytí dluhu a běžné likvidity. Snížení hodnoty ukazatele finanční stability bylo dáno především výší přijatých transferů, ale v případě ukazatele finanční soběstačnosti mohou být získané body trochu zavádějící. Bodově sice došlo k poklesu, ale hodnota ukazatele se oproti roku 2001 výrazně zlepšila, a to především vlivem snížení běžných výdajů. Ukazatel dluhové služby se zhoršil zejména tím, že přestože došlo ke zvýšení dluhové základny (hlavně díky přijatým transferům), zároveň došlo i ke zvýšení dluhové služby. Toto zhoršení bylo však jen o zhruba 2 %. Stejně jako u ukazatele finanční soběstačnosti i u ukazatele krytí dluhu došlo sice ke snížení počtu bodů, ale hodnota ukazatele se výrazně zlepšila. V případě Sezimova Ústí se však zvýšila ještě více, z toho důvodu získala Kaplice méně bodů než v roce 2001. Zde došlo především k jasně patrnému poklesu

běžných výdajů a mírnému nárůstu běžných příjmů. Ke skutečnému i bodovému snížení však došlo u ukazatele běžné likvidity, a to především vlivem zvýšení krátkodobých závazků. V souhrnu došlo tedy ke zlepšení hospodaření oproti roku 2001.

Město Soběslav si i v tomto roce udrželo druhou příčku. Stejně jako u jiných měst bylo zhoršení ukazatele finanční stability způsobeno úspěšnější dotační politikou města, ale zároveň z toho samého důvodu došlo i k poklesu dluhové služby na polovinu. Naopak zhoršení ukazatele samofinancování bylo způsobeno výrazným nárůstem běžných výdajů a za zhoršením ukazatele běžné likvidity stálo především zvýšení krátkodobých závazků.

V roce 2011 se co do počtu bodů udrželo na prvním místě opět město Sezimovo Ústí následované Kaplicí. Soběslav se propadla na poslední místo. Počet bodů u Sezimova Ústí vzrostl u ukazatele zadluženosti na jednoho obyvatele a u dluhové služby. To bylo dáno především úspěšným splácením závazků města. K mírnému bodovému zhoršení došlo u ukazatele krytí dluhu. Ten byl způsoben zejména nárůstem běžných výdajů, čímž se prohloubila provozní ztráta. Pokud by město toto chtělo zlepšit, bylo by nutné snížit objem běžných výdajů, nebo rapidně zvýšit běžné příjmy, což je méně pravděpodobné. Též došlo k mírnému zhoršení ukazatele běžné likvidity, a to vlivem zvýšení krátkodobých závazků. Přesto tato hodnota není pro město problematická a platební schopnost zůstává na přijatelné úrovni.

V případě Kaplice došlo ke zlepšení ukazatele finanční stability, a to díky snížení čerpaných transferů. To ale zároveň mělo za následek zvýšení hodnoty ukazatele dluhové služby, neboť snížením transferů klesla městu výše dluhové základny. Ke změně došlo též u ukazatele krytí dluhu, který se zlepšil především díky snížení objemu běžných výdajů. Dále se oproti roku 2006 zlepšila běžná likvidita, jelikož se městu podařilo snížit krátkodobé závazky.

Město Soběslav se v tomto roce co do počtu bodů umístilo na posledním místě. K již nízkým hodnotám ukazatelů z roku 2006 došlo ke zhoršení a ukazatele finanční stability, zadluženosti na jednoho obyvatele, ukazatele dluhové služby a běžné likvidity. Ukazatel finanční stability se oproti předchozímu roku příliš nezměnil, avšak skoro na dvojnásobek vzrostla zadluženost na jednoho obyvatele. To mělo za následek i snížení běžné likvidity a zvýšení hodnoty ukazatele dluhové služby, kterému nepomohlo ani větší čerpání transferů.

Součástí této práce bylo též dotazníkové šetření, na základě kterého byly zjišťovány informace o tvorbě a plnění rozpočtu města, o uskutečněných a plánovaných investicích a o způsobech jejich financování. Dotazník byl tvořen deseti otázkami týkajícími se výše uvedené problematiky, na které odpovídali starostové měst Kaplice, Sezimovo Ústí a Soběslav.

Rozpočet byl sestavován v rozmezí od září do listopadu, k jeho schvalování docházelo na konci prosince a k jeho úpravám během roku následujícího. Jeho výše byla uspokojivá pouze v případě Kaplice, ostatní města s ní spokojena nebyla. Toto zjištění bylo zajímavé v souvislosti s otázkou na investiční výhled města. Pan starosta Soběslavi totiž uvedl, že investiční výhled nebyl v souladu s možnými zdroji financování, přesto byl spokojen s výší rozpočtu. Zde došlo k mírnému rozporu, protože lze předpokládat, že byl-li investiční výhled v souladu s možnostmi financování, mělo město dostatek prostředků na provedení zamýšlených investic. A právě financování investic bylo velmi důležitou otázkou. Na jejich financování nebylo ve většině případů třeba čerpat úvěr, pouze město Soběslav využívá tento zdroj pro spolufinancování velkých projektů. Významným zdrojem financování všech měst s výjimkou Sezimova Ústí byly totiž především dotace ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Čerpání těchto prostředků však bylo spjato též s určitými překážkami, přičemž za nejzávažnější byla považována byrokracie. Poslední část dotazníkového šetření byla věnována rozvoji města. V případě již uskutečněných investic převládaly hlavně rekonstrukce budov, vodovodu a kanalizace a rozvoj bydlení. Další rozvoj měst by byl dále směřován na rozvoj infrastruktury a bydlení a zvýšení kapacit v sociálních zařízeních. Pro lepší rozvoj měst se však vyskytuje řada překážek. Za největší bariéru je považována malá výše příjmů do obecního rozpočtu a byrokracie.

Z výše provedeného zhodnocení finanční analýzy a následného porovnání s dotazníkovým šetřením vyplývá, že na základě použití bodovací metody je nejlépe hospodařícím městem Sezimovo Ústí, které sice hlavně v letech 2006 a 2011 čerpalo transfery v malé míře, avšak dokázalo se svými finančními prostředky rozumně nakládat. Přesto by tento způsob hospodaření mohl mít negativní dopad, a to zejména na další rozvoj města. Omezená výše příjmů totiž brání větším investicím do rozvoje infrastruktury, bydlení sociálních a dalších služeb či do rekonstrukcí stávajícího majetku města.

Pro rozvoj obcí obecně je klíčovým dokumentem strategický plán, který udává směr rozvoje obce. Zde jsou uvedeny plánované investice, jejich priority i harmonogram rea-

lizace. Tento strategický plán mají sestavený města Kaplice a Sezimovo Ústí, a to vždy se střednědobým výhledem. Soběslav tento typ plánu netvoří s odkazem na využití jiných nástrojů (např. územního plánu). Přesto lze tomuto městu doporučit strategický plán vytvořit, a to takovým způsobem, aby se na jeho tvorbě podíleli i podnikatelé a běžní občané města, neboť díky tomu je na problematiku nahlíženo z pohledu různých zájmových skupin.

Města Kaplice a Soběslav měla na druhou stranu velkou nevýhodu v tom, že jejich běžné výdaje byly tak vysoké, že musely být často hrazeny z jiných zdrojů, čemuž se Sezimovo Ústí bránilo mnohem úspěšněji. Východiskem by tedy pro tato dvě města mohlo být snížení běžných výdajů, např. snížením počtu zaměstnanců či dlouhodobých závazků, a snaha hradit tyto výdaje pokud možno z vlastních zdrojů. Pokud by se některému městu podařilo snížit běžné výdaje právě na základě snížení dlouhodobých závazků, došlo by k pozitivnímu ovlivnění většiny zkoumaných ukazatelů. V případě, že by dané město preferovalo finanční stabilitu, soběstačnost a samofinancování, mohlo by se město též pokusit zvýšit podíl běžných příjmů v rámci celkových příjmů, což souvisí především se zvýšením místních daní a poplatků. Tento krok však může vyvolat negativní reakce ze strany obyvatelstva.

7. Závěr

Úkolem této práce bylo zhodnotit hospodaření tří vybraných obcí, resp. měst, na území Jihočeského kraje České republiky a navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení stávajícího stavu a k jejich dalšímu rozvoji.

Města byla vybrána na základě počtu obyvatel tak, aby se jejich počet ve sledovaných letech výrazně nelišil. Z toho důvodu byla vybrána města Kaplice (okres Český Krumlov), Sezimovo Ústí (okres Tábor) a Soběslav (okres Tábor).

Analýza byla provedena pro roky 2001, 2006 a 2011 na základě analýzy příjmů a výdajů a na základě provedení finanční analýzy. Takto získaná data byla následně porovnána s dotazníkovým šetřením provedeným ve všech třech městech. Pro účely finanční analýzy byly vybrány ukazatele, které měly zhodnotit finanční zdraví měst v jednotlivých letech. Analýza příjmů a výdajů byla připojena spíše pro ilustraci a pro lepší přehled v jednotlivých složkách příjmů a výdajů, přičemž data byla čerpána z internetových serverů Arisweb a Úfis, kde jsou zveřejněny účetní výkazy a výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků.

Po provedené finanční analýze bylo jasné patrné, že hlavní roli v úspěšném hospodaření měst nehrála schopnost čerpat dotace, ale naopak schopnost s těmito prostředky nakládat. Nejlépe hospodařícím městem se stalo město Sezimovo Ústí, které v porovnání s ostatními dvěma městy čerpalo dotace jen minimálně, ale jeho hospodaření bylo především vlivem výrazně nižších výdajů vyrovnanější. Takto postavené hospodaření by však mohlo mít i negativní dopad, jelikož omezené čerpání dotačních titulů může zbrzdit rozvoj města. Aby bylo možno tomuto vývoji zabránit, bylo by potřeba zvýšit příjmy, které byly v porovnání s městy Kaplice a Soběslav velmi nízké, například větším čerpáním dotací z různých strukturálních fondů, z nichž některé byly uvedeny v diskuzi.

V případě měst Kaplice a Soběslav byla situace opačná. Oběma městům se dařilo čerpat dotace ve značné výši, ovšem jejich hospodaření bylo velmi nevyrovnané. Jejich běžné výdaje totiž dosahovaly takové výše, že je nebylo možno hradit z vlastních příjmů a ze 70 % musely být pro jejich financování použity cizí zdroje. Nápravným opatřením je především snížení objemu běžných výdajů např. snížením počtu zaměstnanců či dlouhodobých závazků.

8. Summary

This work's task was to evaluate economy of three particular towns in southern region of Czech Republic and propound the arrangements which would lead to improvement of current state and town's next development. Towns Kaplice, Sezimovo Ústí and Soběslav were chosen on the base of number of population in the way.

The analysis was made for years 2001, 2006 and 2011 on the base of income-spending analysis on the base of financial analysis. Data received this way were confronted with checklist investigation made in all three towns. For financial analysis purposes were chosen indicators which should evaluate town's economic health in single years. Data for this analysis were received from websites of Arisweb and Úfis where the account reports and reports for evaluation the budget fulfilling of local government units are published.

It was obvious after financial analysis that main part in successful economy management was not been played by ability to take the grants, but ability to treat with them. In comparison with other two towns was the most successful economy manager Sezimovo Ústí which takes just minimal grants, but its management was more balanced due to much less spending. However economy management build up on this way also could have negative outcome, because reduced taking of grants can slow down the town's development. To prevent this it is necessary to raise incomes which were in comparison with Kaplice and Soběslav very low, e. g. by increasing taking grants from various structural funds.

In the case of Kaplice and Soběslav there was opposite situation. Both towns were successful in grant taking, but their economy management was very unbalanced. Their common spending reached limits that cannot be paid from their own incomes and in 70% they have to be financed from other sources. First of all the correction is to decrease common spending, e. g. by decreasing number of employees or long-term engagements.

Key words

budget

financial analysis

income and expenses

financial management

local management

9. Seznam použité literatury

1. ADAMČÍK, Stanislav. *Regionální politika a management regionů, obcí a měst*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-Technická univerzita Ostrava, 2003, 140 s. ISBN 80-7078-837-2.
2. BERAN, Václav., DLASK, Petr. *Management udržitelného rozvoje regionů, sídel a obcí*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. 330 s. ISBN 80-200-1201-X.
3. GRÜNWALD, Rolf, HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2009. 320 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
4. HALÁSEK, Dušan, PILNÝ, Jaroslav, TOMÁNEK, Petr. *Určování bonity obcí*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, 2002. 130 s. ISBN 80-248-0159-0.
5. HAMERNÍKOVÁ, Bojka, KUBÁTOVÁ, Květa. *Veřejné finance – učebnice*. 2. vydání. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2004, 358 s. ISBN 80-86432-88-2.
6. Hodnocení finanční stability v obci Kaplice. *Indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni* [online]. 2010 [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: <http://www.indikatory.eu/jihocesky/cesky-krumlov/kaplice/eco1-%E2%80%93-hodnoceni-financni-stability-v-obci-kaplice>.
7. HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vydání. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
8. JOHNSON, Gerry, SCHOLLES, KEVAN. *Cesty k úspěšnému podniku*. 1. vydání. Praha: Computer Press, 2000, 804s. ISBN 80-7226-220-3.
9. KOUDELKA, Zdeněk. *Obecní samospráva: Zákon o obcích v komentovaném znění*. Brno: Doplněk, 2006, 96 s. ISBN 80-7239-193-3.
10. KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
11. MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. Vydání. Praha: ORAC, 2000, 192 s. ISBN 80-86199-23-1.
12. MRKVIČKA, Josef, STROUHAL, Jiří. *Manažerské finance*. 2. vydání. Praha: Institut certifikace účetních, 2011. 366 s. ISBN 978-80-86716-73-2.

13. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
14. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management press, 2004, 376 s. ISBN 80-7261-086-4.
15. PEKOVÁ, Jitka. *Místní rozpočty*. 1. vydání. Praha: VŠE, 1997, 253 s. ISBN 80-7079-704-5.
16. Regulace zadluženosti obcí a krajů – ukazatel dluhové služby. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2005 [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf_12197.html?year=2008.
17. SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. vydání. Brno: Computer Press, 2011. 154 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
18. TOTH, Petr. *Ekonomika měst a obcí*. 1. vydání. Praha: VŠE, 1998. 195 s. ISBN 80-7079-693-6.
19. VALACH, Josef a kol. *Finanční řízení podniku*. 2. vydání. Praha: EKOPRESS, 1999. 330 s. ISBN 80-86119-21-1.
20. VAŠEK, Libor a kol. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. 1. vydání. Praha: Institut certifikace účetních, 2012. 264 s. ISBN 978-80-86716-79-4.
21. Vyhláška č. 323/2002 Sb., O rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2000 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlaskey_1375.html?year=2002.
22. Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2000 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlovy.
23. Zákon č. 218/2000 Sb., O rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2000 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu>.

[nu/SearhResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://www.mvcr.cz/SearhResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy).

24. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2000 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zako-nu/SearhResult.aspx?q=250/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy.
25. ŽEHROVÁ, Jana, PFEIFEROVÁ, Daniela. *Finance municipalit*. 2. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2009, 166 s. ISBN 978-80-213-2024-6.

Internetové zdroje dat

1. ARISweb - prezentace údajů ÚSC. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/index.pl>.
2. Databáze demografických údajů za obce ČR. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.
3. Databáze obcí 1. 1. 2012. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/databaze-obci-1-1-2012-xls.aspx.
4. Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2012. *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1301-12-r_2012.
5. ÚFIS - prezentace údajů ÚSC. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/index.pl>.
6. Regulace zadluženosti obcí a krajů – ukazatel dluhové služby. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 2005 [cit. 2013-04-01]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf_12197.html?year=2008.

10. Seznam tabulek, obrázků a příloh

Obrázek 1: Počet obyvatel Kaplice k 31. 12.	22
Obrázek 2: Počet obyvatel Sezimova Ústí k 31. 12.	23
Obrázek 3: Počet obyvatel Soběslavi k 31. 12.	25
Obrázek 4: Příjmy města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011.....	27
Obrázek 5: Výdaje města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011.....	27
Obrázek 6: Příjmy města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011	28
Obrázek 7: Výdaje města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011.....	29
Obrázek 8: Příjmy města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011.....	30
Obrázek 9: Výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011.....	30
Obrázek 10: Celkové příjmy po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.....	31
Obrázek 11: Celkové výdaje po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.....	32
Obrázek 12: Saldo rozpočtů v letech 2001, 2006 a 2011	33
Tabulka 1: Daňové příjmy na 1 obyvatele.....	34
Tabulka 2: Ukazatel finanční stability.....	35
Tabulka 3: Ukazatel finanční soběstačnosti	36
Tabulka 4: Ukazatel samofinancování	37
Tabulka 5: Zadluženost na 1 obyvatele	37
Tabulka 6: Ukazatel dluhové služby	38
Tabulka 7: Krytí dluhu	39
Tabulka 8: Běžná likvidita.....	39
Tabulka 9: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2001	40
Tabulka 10: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2006.....	41
Tabulka 11: Zhodnocení finančních ukazatelů pro rok 2011	41
Příloha 1: Rozdělení obcí podle počtu obyvatel.....	60
Příloha 2: Členění příjmů	60
Příloha 3: Členění výdajů na běžné a kapitálové.....	1
Příloha 4: Organizační struktura města Kaplice	1
Příloha 5: Organizační struktura města Sezimovo Ústí.....	1
Příloha 6: Příjmy města Kaplice z let 2001, 2006 a 2011	1
Příloha 7: Výdaje města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011.....	1

Příloha 8: Příjmy města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011	1
Příloha 9: Výdaje města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011.....	1
Příloha 10: Příjmy města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011.....	1
Příloha 11: Výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011.....	1
Příloha 12: Celkové příjmy po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.....	1
Příloha 13: Celkové výdaje po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011.....	1
Příloha 14: Saldo rozpočtů v letech 2001, 2006 a 2011	1
Příloha 15: Dotazníky pro dotazníkové šetření	1

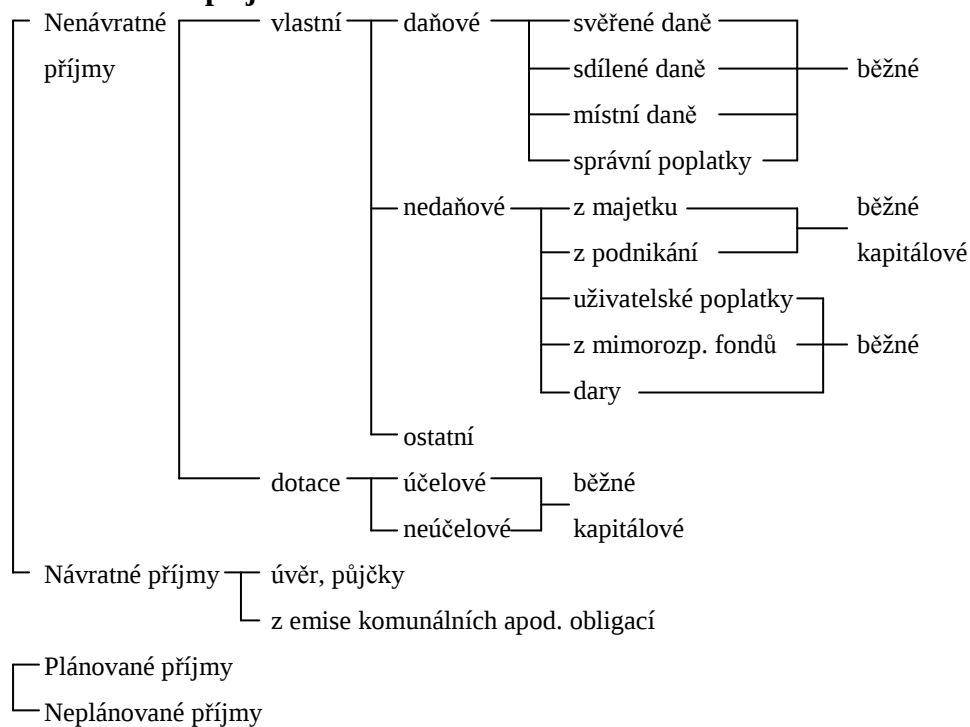
11. Přílohy

Příloha 1: Rozdělení obcí podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obcí v %	Celkový počet obyvatel	Počet obyvatel v %
do 199	1 468	23.48	181 851	1.73
200 – 499	2 017	32.27	658 207	6.27
500 – 999	1 366	21.85	962 918	9.17
1 000 – 1 999	727	11.63	1 017 529	9.69
2 000 – 4 999	400	6.40	1 215 137	11.57
5 000 – 9 999	142	2.27	971 336	9.25
10 000 – 19 999	68	1.09	954 676	9.09
20 000 – 49 999	42	0.67	1 217 062	11.59
50 000 – 99 999	16	0.26	1 137 171	10.82
nad 100 000	5	0.08	2 189 558	20.84
Celkem pro ČR	6 251	100	10 505 445	100

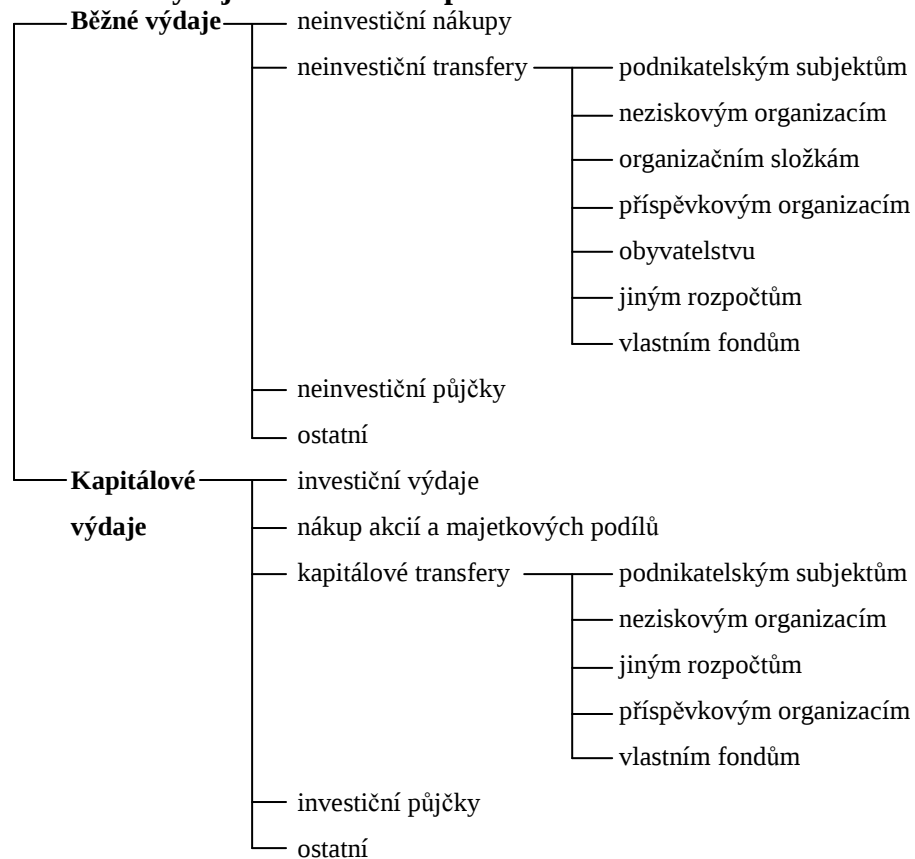
Zdroj: ČSÚ

Příloha 2: Členění příjmů

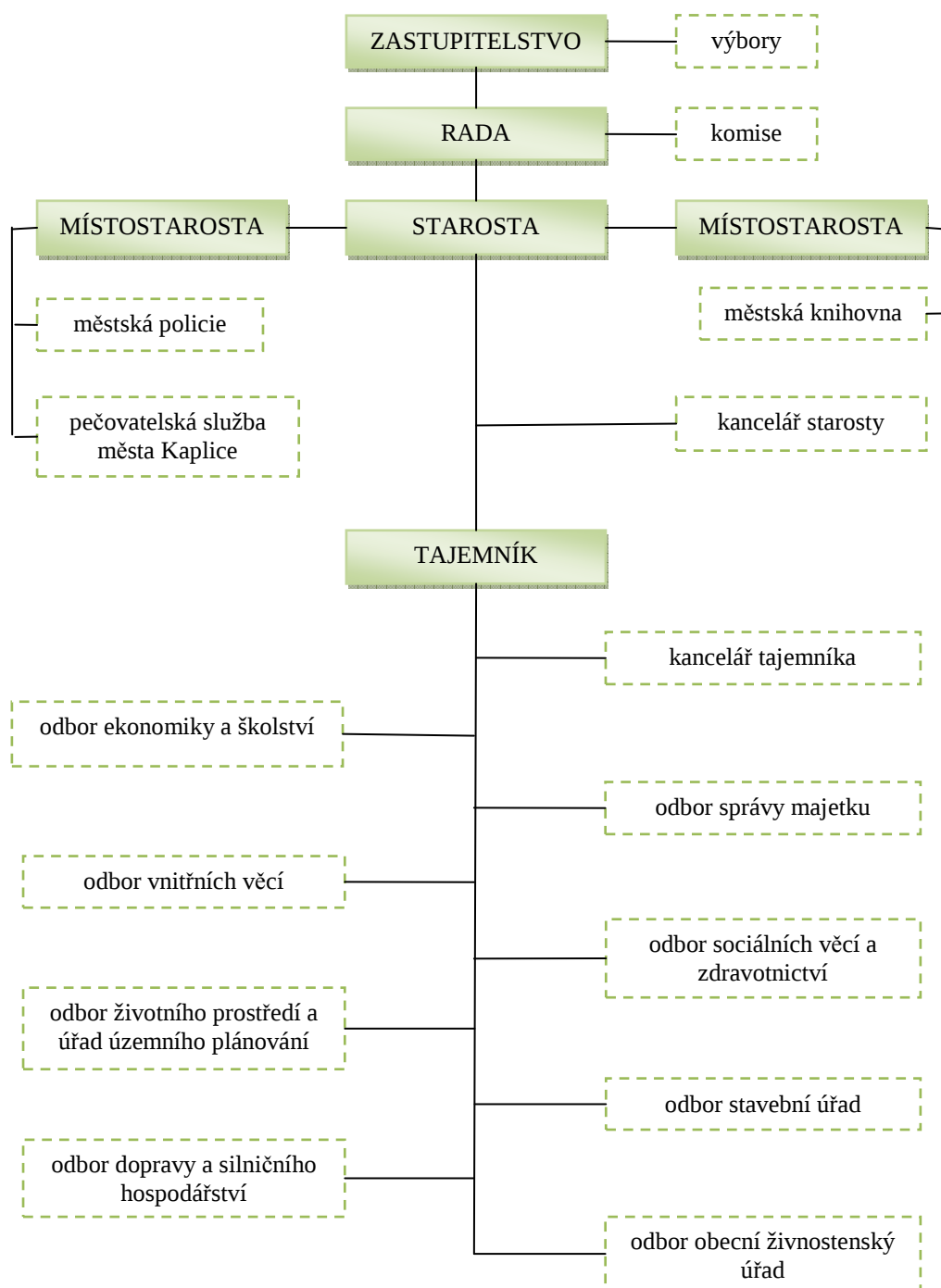
Zdroj: PEKOVÁ, 2004

Příloha 3: Členění výdajů na běžné a kapitálové

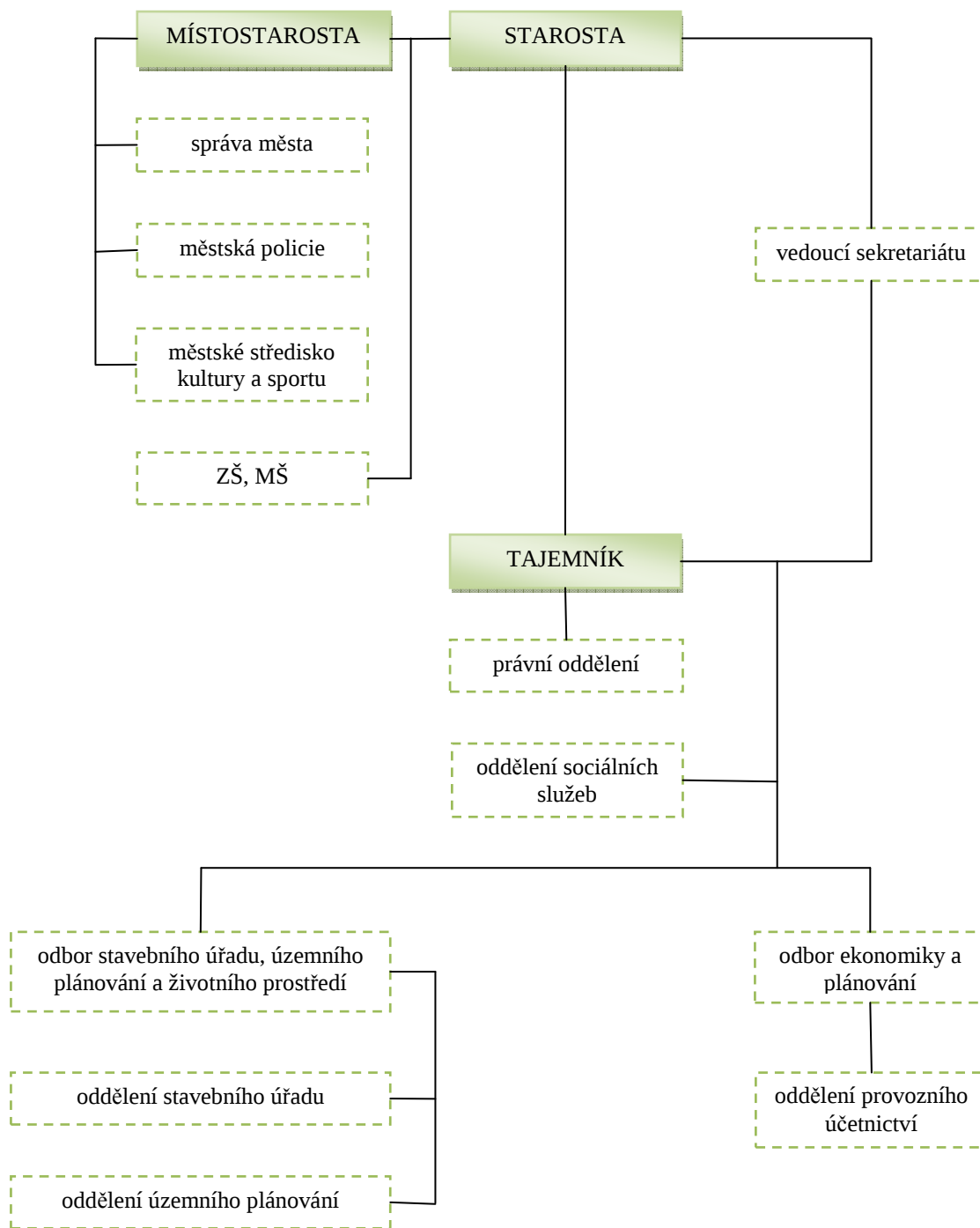
Zdroj: PEKOVÁ, 2004

Příloha 4: Organizační struktura města Kaplice

Zdroj: Město Kaplice

Příloha 5: Organizační struktura města Sezimovo Ústí

Zdroj: Město Sezimovo Ústí

Příloha 6: Příjmy města Kaplice z let 2001, 2006 a 2011

PŘÍJMY	2001	2006	2011
Daňové příjmy	46 907,62	69 591,61	74 806,06
Nedaňové příjmy	18 666,07	18 294,39	15 924,83
Kapitálové příjmy	20 289,09	37 183,19	1 186,36
Přijaté transfery	191 382,22	150 136,29	109 273,59
Příjmy celkem	277 275,00	275 205,48	201 190,84

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 7: Výdaje města Kaplice v letech 2001, 2006 a 2011

VÝDAJE	2001	2006	2011
Běžné výdaje	238 933,66	183 759,41	163 569,29
Kapitálové výdaje	53 142,02	84 590,79	42 975,41
Výdaje celkem	292 075,68	268 350,20	206 544,70

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 8: Příjmy města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011

PŘÍJMY	2001	2006	2011
Daňové příjmy	41 600,73	62 194,89	63 344,56
Nedaňové příjmy	23 610,35	8 286,10	28 523,22
Kapitálové příjmy	8 322,08	18 921,02	2 929,14
Přijaté transfery	173 331,02	33 688,39	34 652,78
Příjmy celkem	246 864,18	123 090,40	129 449,70

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 9: Výdaje města Sezimovo Ústí v letech 2001, 2006 a 2011

VÝDAJE	2001	2006	2011
Běžné výdaje	223 812,60	83 995,44	115 153,37
Kapitálové výdaje	23 671,76	34 549,25	15 182,30
Výdaje celkem	247 484,36	118 544,69	130 335,67

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 10: Příjmy města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

PŘÍJMY	2001	2006	2011
Daňové příjmy	43 195,50	63 247,28	69 561,85
Nedaňové příjmy	113 669,91	25 639,80	22 927,62
Kapitálové příjmy	5 330,80	4 876,71	15 597,04
Přijaté transfery	197 726,66	281 907,69	287 794,79
Příjmy celkem	359 922,87	375 671,48	395 881,30

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 11: Výdaje města Soběslav v letech 2001, 2006 a 2011

VÝDAJE	2001	2006	2011
Běžné výdaje	200 900,48	340 895,96	342 626,89
Kapitálové výdaje	85 587,05	43 691,93	67 335,69
Výdaje celkem	286 487,53	384 587,89	409 962,58

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 12: Celkové příjmy po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011

CELKOVÉ PŘÍJMY PO KONSOLIDACI	2001	2006	2011
Kaplice	134 865,28	213 409,52	180 038,97
Sezimovo Ústí	94 608,11	117 571,60	113 220,29
Soběslav	136 151,98	182 876,44	201 722,50

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 13: Celkové výdaje po konsolidaci v letech 2001, 2006 a 2011

CELKOVÉ VÝDAJE PO KONSOLIDACI	2001	2006	2011
Kaplice	149 659,96	206 554,24	185 392,76
Sezimovo Ústí	95 228,31	113 025,98	130 335,67
Soběslav	162 716,63	191 792,84	215 803,79

Zdroj: ARISweb, ÚFIS

Příloha 14: Saldo rozpočtů v letech 2001, 2006 a 2011

SALDO ROZPOČTŮ	2001	2006	2011
Kaplice	-14 794,68	6 855,28	-5 353,79
Sezimovo Ústí	-620,20	4 545,62	-17 115,38
Soběslav	-26 564,65	-8 916,40	-14 081,29

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha 15: Dotazníky pro dotazníkové šetření

Dotazník pro město Kaplice

Vážený pane starosto,

jmenuji se Šárka Šebestová a studuji na Ekonomické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Žádám Vás o vyplnění tohoto dotazníku, je nezbytný pro zpracování mé bakalářské diplomové práce na téma „Finanční řízení a rozvoj obcí“. Informace získané z tohoto dotazníku budou použity pouze na zpracování mé bakalářské práce a nebudou poskytnuty žádné třetí osobě ani zveřejněny jiným způsobem, než je u bakalářské diplomové práce obvyklé. Pokud bude nějaká otázka nejasná, můžete mě kontaktovat na mail SarkaSebestova@seznam.cz nebo na tel. 724 992 558, nebo pokud na ni nebudete chtít odpovědět, nemusíte ji vyplňovat.

1. Kdy sestavujete a schvalujete rozpočet?

sestavování V průběhu druhé poloviny roku se sbírají podklady, které kompletuje odbor ekonomiky a školství a zpracovává do podoby předkládané Zastupitelstvu města

schvalování Zastupitelstvem města na zpravidla posledním zasedání v kalendářním roce, po předchozím 15denním vyvěšení na úřední desce

2. Je Váš investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování?

- a) ano
- b) XX

3. Jste spokojen s výší Vašeho rozpočtu?

- a) zcela spokojen

4. Přistupujete často k rozpočtovým opatřením (úpravám rozpočtu) během roku?

- a) Ano cca 1 x měsíčně

5. Musíte využívat úvěrové zdroje?

- a) Ne, za období trvání mé starostenské funkce od roku 2010 úvěr nebyl čerpán, pouze se splácí úvěry předešlých let

6. Daří se Vám dostatečně čerpat prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti?

- a) Ano, byly čerpány tyto prostředky

7. Jaké hlavní bariéry v oblasti financí ovlivňují Vaše rozvojové možnosti?

Pouze výše příjmů plynoucích do rozpočtu města

8. Jaké byly v posledním období Vaše největší investice? Napište alespoň 3.

2010-rekonstrukce ul.Pobřežní-11 406 550,29 Kč.....
2011-kanalizace+vodovod Hubenov-22 928 393,37 Kč
2012-výstavba ZTV JIH 1.etapa-6 694 966,-Kč
.....

9. V čem vidíte hlavní překážky rozvoje Vaší obce? Vyjmenujte alespoň 3.

Nedostatek financí
Zdlouhavý proces schválení záměru.....
Nekvalitní legislativa
.....
.....

10. Co považujete za hlavní priority rozvoje Vaší obce?

Rozvoj infrastruktury
Výstavba bydlení pro seniory a mladé rodiny
Rozvoj podmínek pro drobné a střední podnikání
Rozvoj kultury a sportu pro všechny skupiny obyvatel

Závěr:

Starosta: Mgr Talíř Pavel

Pohlaví: muž

Věk: 41 – 50

Vzdělání: vysokoškolské

Dotazník pro město Sezimovo Ústí

1. Kdy sestavujete a schvalujete rozpočet?

Sestavování: září - listopad

Schvalování: prosinec

2. Je Váš investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování?

- a) ano
- b) ne, zásobník investičních akcí obsahuje pochopitelně větší množství akcí, ze kterých se vybírá dle priorit a aktuálních možností města

3. Jste spokojen s výší Vašeho rozpočtu?

- a) zcela spokojen
- b) spokojen
- c) nespokojen
- d) zcela nespokojen

4. Přistupujete často k rozpočtovým opatřením (úpravám rozpočtu) během roku?

- a) ano
- b) ne

5. Musíte využívat úvěrové zdroje?

- a) ano
- b) ne

6. Daří se Vám dostatečně čerpat prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti?

- a) ano
- b) ne
- c) nemám zkušenost

7. Jaké hlavní bariéry v oblasti financí ovlivňují Vaše rozvojové možnosti?

- Nejasná a stále měnící se politika státu v oblasti financování potřeb obcí (RUD, loterie apod.) a budoucí podoby státní správy
- Vysoká administrativní náročnost při procesování žádostí o dotace (SFŽP, ROP apod.), nejasná kritéria hodnocení

8. Jaké byly v posledním období Vaše největší investice? Napište alespoň 3.

- Zateplování budov tří základních a jedné mateřské školy
- Rekonstrukce lávky přes Kozský potok
- Rekonstrukce tělocvičny ZŠ 9. května

9. V čem vidíte hlavní překážky rozvoje Vaší obce? Vyjmenujte alespoň 3.

- Malá výměra katastrálního území
- Nedostatek vlastních nemovitostí
- Nedostatek finančních prostředků
- Zanedbaný bytový fond a komunikace (nutnost rozsáhlých oprav)
- Nezaměstnanost

10. Co považujete za hlavní priority rozvoje Vaší obce?

- Další rozvoj individuální bytové výstavby
- Zajištění dostatečných kapacit v domově pro seniory a domě s pečovatelskou službou (výstavba nového objektu, rekonstrukce stávajícího, smlouva s jiným zřizovatelem)
- Výstavba sportovně-rekreačního areálu s koupacím biotopem

Závěr:

Starosta:

Pohlaví: muž žena

Věk: 18 – 30 31 – 40 41 – 50 51 – 60 nad 60 let

Vzdělání: základní střední vysokoškolské

Dotazník pro město Soběslav

1. Kdy sestavujete a schvalujete rozpočet?

sestavování	říjen
schvalování	prosinec

2. Je Váš investiční výhled v souladu s možnými zdroji financování?

- a) ano
- b) ne

3. Jste spokojen s výší Vašeho rozpočtu?

- a) zcela spokojen
- b) spokojen
- c) nespokojen
- d) zcela nespokojen

4. Přistupujete často k rozpočtovým opatřením (úpravám rozpočtu) během roku?

- a) ano (4x)
- b) ne

5. Musíte využívat úvěrové zdroje?

- a) ano (při velkých projektech)
- b) ne

6. Daří se Vám dostatečně čerpat prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti?

- a) ano
- b) ne
- c) nemám zkušenost

7. Jaké hlavní bariéry v oblasti financí ovlivňují Vaše rozvojové možnosti?

složitost dotací z fondů EU

8. Jaké byly v posledním období Vaše největší investice? Napište alespoň 3.

Vestavba knihovny do objektu hradu (45 mil. Kč)
Přestavba kina na Společenské centrum včetně úpravy parku (30 mil. Kč)
Letní koupaliště (60 mil. Kč)

9. V čem vidíte hlavní překážky rozvoje Vaší obce? Vyjmenujte alespoň 3.

nedostatek dotačních titulů na rozvoj infrastruktury, viz bod 7, přehnaná byrokracie

10. Co považujete za hlavní priority rozvoje Vaší obce?

rozšíření průmyslové zóny pro příchod nových podnikatelů, rozvoj infrastruktury a podmínek pro výstavbu rodinných domů

Závěr:

Starosta:

Pohlaví: muž žena

Věk: 18 – 30 31 – 40 41 – 50 51 – 60 nad 60 let

Vzdělání: základní střední vysokoškolské